

M1.1 "PROJEKTI DELOVNIH POBUD ZA VKLJUČEVANJE MLADIH"

Praktični del

E-MODUL 1: Vključujoče družbe

COHERENT

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

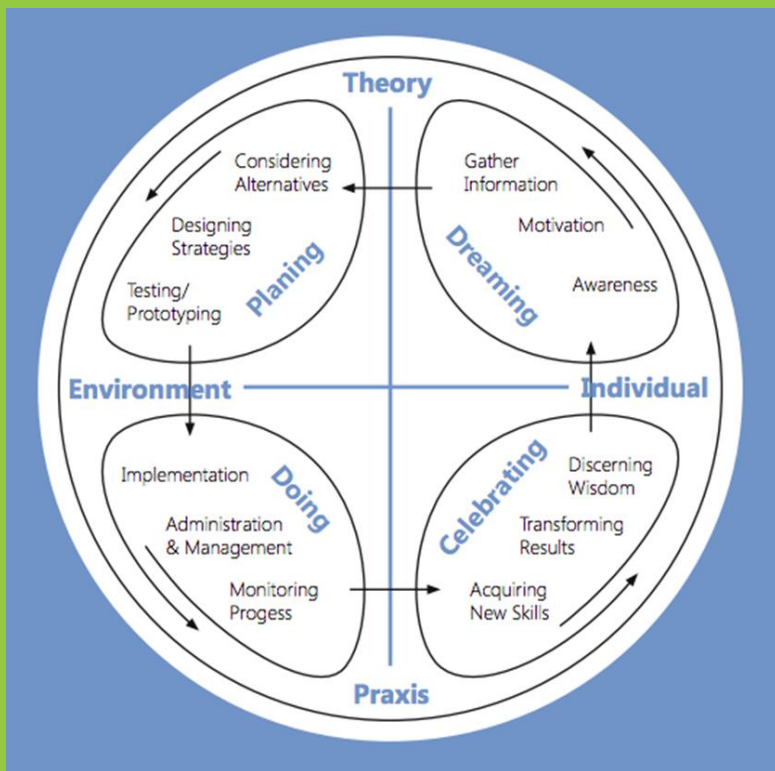

Co-funded by
the European Union

European
Commission

Vsebina

Zmajevo in sanjsko kolo.

Vir: <https://dragondreaming.org/>

Življenjsko ravnovesje: da bi bil vsak projekt trajnosten, mora v vsako od štirih faz vložiti 25 % svojih virov (čas, energija, denar).

V tem poglavju se bomo naučili več o tem, kako razviti svoje projekte.

- Dejavnost 1. **Vključite vse, da se pogovorijo o trenutnih razmerah v svetu**
- Dejavnost 2. **Viharjenje možganov z metodo zmajevega sanjarjenja**
- Dejavnost 3. **Vzpostavitev dobre komunikacije**
- Dejavnost 4. **Gradnja skupnosti**
- Dejavnost 5. **Kategorizacija udeležencev**
- Dejavnost 6. **Faza sanjarjenja**
- Dejavnost 7. **Faza načrtovanja**
- Aktivnost 8. **Praznovanje**

1

AKTIVNOST 1 Vključite vse, da se pogovorijo o trenutnih razmerah v svetu

Materiali

- tabla za zapisovanje idej udeležencev
- Pisala

Učni izidi

- Udeleženci se bodo zavedali trenutnih političnih, gospodarskih in okoljskih razmer v svoji okolici.

Opis naloge

Moderator povabi k pogovoru o trenutnih razmerah v svetu. Vprašanja lahko vključujejo: Kako vidite svet zdaj in kako čez nekaj let? Kako vidite svoj svet okoli sebe? Kaj lahko spremenite? Zakaj moramo razumeti, da je vse povezano?

Moderator na tablo zapiše ideje udeležencev. Ko jih zapiše vse, vsi udeleženci komentirajo, kaj je napisano na tabli.

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

2

DEJAVNOST 2 Vihranje Možganov z metodo zmajevega sanjanja

Materiali

- tabla za zapisovanje idej udeležencev
- Pisala

Učni izidi

- Udeleženci bodo razumeli pomen te metodologije za razvoj svojih projektov.

Opis naloge

Moderator povpraša udeležence o tej metodologiji, nato pa na kratko povzame glavne značilnosti te staroselske tehnike.

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

3

AKTIVNOST 3 Gradnja dobre komunikacije

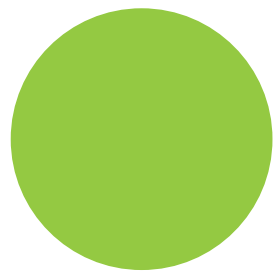
Materiali

- Plažna brisača
- Odprti prostor

Učni izidi

- Udeleženci se bodo zavedali, kako pomembna je komunikacija v ekipi.

Opis naloge

Udeležence prosite, naj se postavijo na brisačo za plažo. Nato jim povejte, da je njihov izziv, da kot skupina obrnejo brisačo, ne da bi se dotaknili tal pod njo, okoli sebe ali česar koli drugega kot brisače in drug drugega. Ko se postopek začne, jih obvestite, da imajo 5 minut časa, da opravijo nalogo.

Udeležence spodbudite, naj ravnajo z mislijo na varnost, in kot moderator pazite na tiste, ki so blizu roba brisače, da ne bi kdo padel ali se poškodoval. Ko končajo, jih vprašajte, ali je bila njihova komunikacija jasna, ali je kdo prevzel pobudo itd.

4

AKTIVNOST 4 Grajenje skupnosti

Materiali

- Samolepilni lističi
- Pisala

Učni izidi

- Udeleženci bodo spoznali vlogo poslušalca in govorca.
- Spoznavanje svojih spretnosti, ki jih lahko delijo s skupnostjo.

- Udeleženci na listek napišejo tri stvari, ki jih lahko naredijo, tri stvari, ki jih lahko naučijo, in tri stvari, za katere menijo, da so strokovnjaki ali dobri v njih. Ko končajo, se v odprtem prostoru polovica udeležencev postavi v eno vrsto, druga polovica pa pred njih, tako da so obrnjeni drug proti drugemu.
- Prva vrsta začne z pojasnjevanjem kaj lahko storijo, kaj lahko naučijo in kakšno je njihovo strokovno znanje. Po koncu si udeleženca zamenjata vlogi. Zdaj so udeleženci prve linije poslušalci.
- Moderator bo udeležence vprašal, kako so se počutili kot poslušalci in govorci.
- Prav tako bodo te informacije shranili za naslednje dejavnosti, saj bodo morali razmisliti o svojem individualnem prispevku k novemu projektu.

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Opis naloge

5

AKTIVNOST 5

Kategorizacija udeležencev

Materiali

- kartice faz zmajevega sanjanja
- Rdeči trak

Učni izidi

- Udeleženci se bodo naučili, kako sestaviti delujočo ekipo
- Udeleženci se bodo zavedali, kako pomembno je uravnovežiti skupine.

Opis naloge

- Moderator na tleh prikaže štiri faze zmaja in sanj, kot je prikazano na sliki.
- Udeležence prosi, naj se postavijo v fazo, v kateri mislijo, da so v tem trenutku svojega življenja.
- Moderator vpraša udeležence, zakaj menijo, da so v tej fazi. Nato ponovno spregovori o različnih profilih, ki sestavljajo delovno ekipo.
- Vsaka vloga je pomembna za uspeh projekta.

Vir: Permacultura Cantabria

6

DEJAVNOST 6 Faza sanjarjenja

Materiali

- Pisala
- Tabla
- Papir

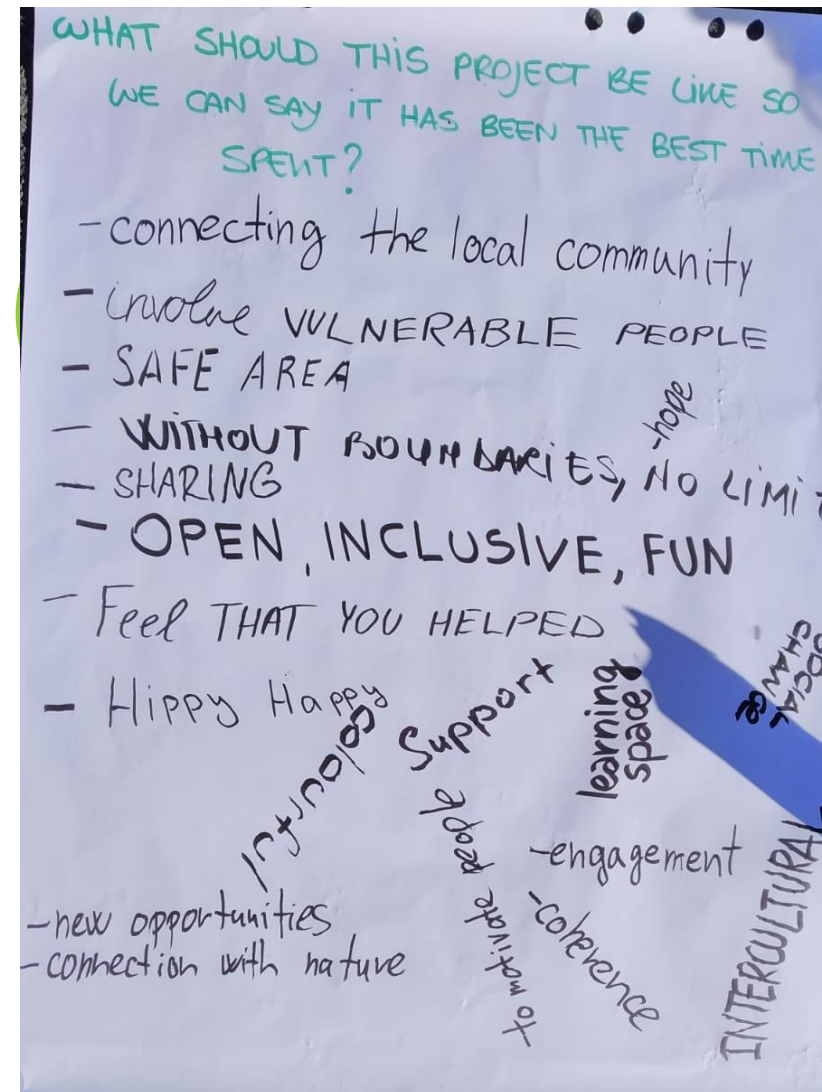
Učni izidi

- Udeleženci se bodo seznanili z vizualizacijo novega projekta
- Udeleženci se bodo zavedali pomembnosti skupnega dela

Opis naloge

- Udeleženci bodo delili svoje sanje, moderator pa bo naredil njihov seznam (običajno 4 ali 5, odvisno od števila udeležencev).
- Nato moderator sestavi skupine (ob upoštevanju profilov in naklonjenosti projektom na seznamu in sanjam), ki si bodo prizadevale za uresničitev teh sanj.
- Pod naslednjim vprašanjem: Kako naj bo ta projekt videti, da bomo lahko rekli, da je bil to najboljši čas, ki smo ga preživel?
- Udeleženci na papir zapišejo svoje vizije za ta novi projekt.

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

7

AKTIVNOST 7

Faza načrtovanja

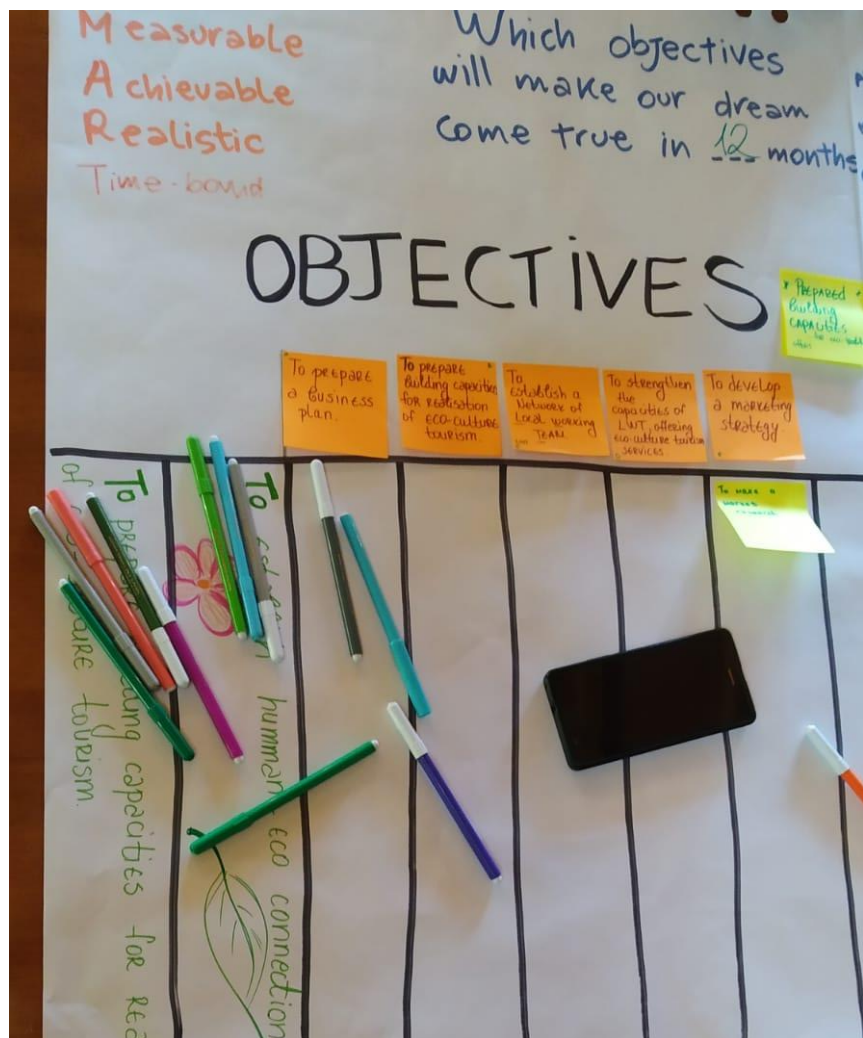
Materiali

- Samolepilni lističi
- Pisala
- Papir

Učni izidi

- Udeleženci se bodo naučili delati v skupini
- Spodbujanje ustvarjalnosti
- Udeleženci bodo spoznali povezavo med svojimi sanjami in resničnim življenjem.

Vir: Permacultura Cantabria

Opis naloge

- Moderator na tleh prikaže štiri faze zmaja in sanj, kot je prikazano na sliki.
- Udeležence prosi, naj se postavijo v fazo, v kateri mislijo, da so v tem trenutku svojega življenja.
- Moderator vpraša udeležence, zakaj mislijo, da so v tej fazi, in ponovno spregovori o različnih profilih za oblikovanje delovne ekipe. Vsaka vloga je pomembna, da bi bil projekt uspešen.

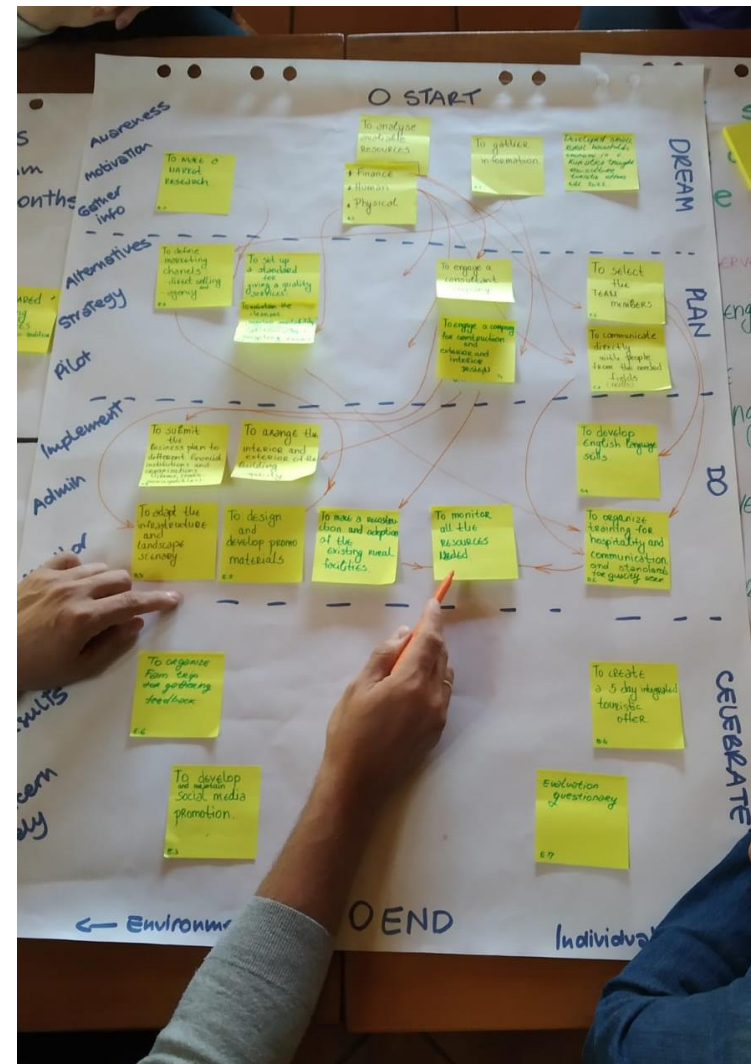
Opis naloge

FAZA NAČRTOVANJA

Upoštevajte faze Zmajevega in Sanjskega kolesa ter udeležence prosite, naj naloge, dodeljene posameznim ciljem, razvrstijo v:

- NAČRT
- SANJE
- DELO
- PRAZNOVANJE

Po končani dejavnosti bodo skupine svoje delo predstavile ostalim udeležencem.

Vir: Permacultura Cantabria

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

8

AKTIVNOST 8

Praznovanje

Materiali

- Pisala
- Tabla
- Papir

Učni izidi

- Udeleženci se bodo naučili oceniti proces

Opis naloge

Ocenite stopnjo zadovoljstva - Bodite avtentični

V fazi praznovanja je treba oceniti celoten proces, da se preveri, kako stvari potekajo in ali je treba kaj spremeniti.

Udeleženci bodo odgovarjali na vprašanja, kot so:

- Ali je projekt izpolnil vaša pričakovanja?
- Katere faze projekta so bile uspešne?
- Katere faze so bile težke? in Ali je bil projekt zabaven?
- Katere nove spretnosti ste razvili?
- Katera znanja smo izgubili? itd.

Če imajo čas, lahko ustvarijo svojo zgodbo o praznovanju (glejte teoretični del).

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Vir: Permacultura Cantabria

OSTANITE NA TEKOČEM!

<http://coherent-project.eu/>

<https://www.instagram.com/coherentproject/?hl=el>

<https://www.tiktok.com/@projectcoherent?lang=en>

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

M1.1 PROJEKTI DELOVNIH POBUD ZA VKLJUČEVANJE MLADIH

<http://coherent-project.eu/>

*Ta projekt je sofinancirala Evropska komisija
pod GA: 624600-EPP-1-2020-1-SI-EPPKA3-EU-YTH-TOG.
Ta publikacija odraža le stališča avtorjev in sodelavcev,
in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij,
ki jih ta publikacija vsebuje.*

Co-funded by
the European Union

COHERENT

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

.....	0
M1.1 PROJEKTI DELOVNIH POBUD ZA VKLJUČEVANJE MLADIH.....	0
http://coherent-project.eu/	0
1. Pregled vsebine	2
2. Cilj modula	2
3. Uvod v temo.....	2
4. Kaj lahko storijo mladi	3
Kje smo?	3
DEJAVNOST 1. Vključite vse, da se pogovorijo o trenutnih razmerah v svetu.....	4
AKTIVNOST 2. Viharjenje možganov o zmajevih sanjah.....	4
4.2. Kultura sanjskega zmaja.....	4
AKTIVNOST 3. Vzpostavitev dobre komunikacije	5
DEJAVNOST 4. Gradnja skupnosti	6
4.3. Nove sanje in projekt	6
4.4. Izvajanje: Sanje, načrtovanje, izvedba, praznovanje.....	8
AKTIVNOST 5. Kategorizacija udeležencev	8
Sanje	8
DEJAVNOST 6. Faza sanjarjenja.....	8
Načrtovanje	8
AKTIVNOST 7. Faza načrtovanja.....	9
Izvajanje	9
Praznovanje	9
AKTIVNOST 8. Praznovanje	9
5. Najboljše prakse.....	10
Najboljše prakse pri uporabi Dragon Dreaming v projektih	10
Ekološko trajnostne skupnosti - gospodarski razvoj z ustvarjalnimi projekti in projekti sodelovanja.....	10
Trajnostna zemljišča	10

Projekt Erasmus+: "Reinventing the Future" (2018-1-UK01-KA204-048280).....	10
5.2 Najboljše prakse za zmanjšanje brezposelnosti med najmanj usposobljenimi	11
Ukrepi za zaposlovanje mladih v Španiji.....	11
Moj program prve zaposlitve (Comunidad de Madrid, Španija).....	11
Projekt Job Labyrinth - Job Lab Game	12
Fundacija Youth Futures (Združeno kraljestvo)	12
Projekt Generación IN - Acción Contra el Hambre (Španija)	12
Obrtniška kava	12

1. Pregled vsebine

Modul predstavlja teoretične lekcije in praktične vaje za začetek pisanja ali vodenja trajnostnega projekta, ki mladim pomaga razviti lastno delovno pobudo. Ta orodja mladim omogočajo, da se vključijo in motivirajo ves čas trajanja projekta. Vključuje tudi nekaj najboljših praks pri uporabi teh orodij in nekaj najboljših praks pri vključevanju mladih na trg dela.

2. Cilj modula

Cilj tega modula je dati mladim orodja za krepitev osebnega opolnomočenja, gradnjo skupnosti in okoljskih akcij v resničnih situacijah ter ovrednotiti rezultate.¹

3. Uvod v temo

Iskanje zaposlitve je za mladega človeka težka naloga, zlasti če je v prikrajšanem položaju. Ta modul ne le določa, kateri so negotovi sektorji, v katerih bi lahko delali mladi, ki jim grozi izključenost, temveč zagotavlja orodje, ki ga lahko ti prikrajšani ljudje uporabijo za razvoj lastnih projektov in ustvarjanje lastnih delovnih mest. Orodje se lahko uporablja za vse vrste projektov.

Z vrsto dejavnosti se opredelijo potencialni projekti, ugotovi se izvedljivost pobude itd. Te dejavnosti bodo prispevale tudi k dobremu počutju naših mladih, saj se ne bodo osredotočali le na razvoj projektov, temveč tudi na svoj osebni razvoj.

"Družbeno podjetništvo" opisuje ljudi in pobude, ki svoje delovanje utemeljujejo na služenju družbi in svet razumejo kot en sam povezan živ organizem. Ta paradigma opozarja na medsebojno povezanost globalnih sistemov in na nove načine delovanja v smeri pravičnejšega sveta, in sicer tako, da mladim omogoča, da to paradigmo raziskujejo in se z njo soočajo ter razvijajo sebe in družbo.

Strategija EU za mlade² se osredotoča na tri ključna področja ukrepanja, ki jih sestavljajo tri

¹ Croft, John (2014). Informativni list št. 5 Uresničevanje sanj: uporaba zmajevega sanjarjenja za izgradnjo nezaslišano uspešnega projekta: Vsestranski pristop.

² https://europa.eu/youth/strategy_en

besede: [Vključevanje](#), [povezovanje](#) in [opolnomočenje](#), pri čemer si prizadeva za skupinsko izvajanje v vseh sektorjih. Trenutne okoliščine (pandemija, podnebje) so zahtevne in so pretresle družbe, sisteme socialnega varstva in gospodarstva. Kot je dejala von der Leyenova, mora EU ta **izziv spremeniti v priložnost** in se osredotočiti na zeleni dogovor in digitalizacijo ter tako spodbuditi delovna mesta in rast.

Predlagamo skupinsko delo za mlade, kjer bi z metodologijo Dragon Dreaming ti razvili pobude za socialno podjetništvo in s tem izboljšali kakovost svojega zaposlovanja:

- ✓ V njem se bodo srečali ljudje, ki imajo zamisel ali pobudo za podjetje.
- ✓ V njem se bodo srečali ljudje, ki jih zanima predlog za podjetniško pobudo.
- ✓ Dinamika ali praktične vaje, ki se izvajajo, bodo pobudo spremenile iz individualne v kolektivno, tako da bodo ljudje sodelovali pri podjetniški pobudi.

Metodologija Dragon Dreaming³ podpira vodenje vseh vrst projektov, pri čemer se osredotoča na poglobljeno sodelovanje vsakega člana. Ponuja metode za uresničevanje ustvarjalnih, sodelovalnih in trajnostnih projektov in organizacij.

Ta metodologija poskuša povezati vidike, ki so v naši kulturi razdeljeni, na primer: Posameznik in okolje, logika in intuicija, teorija in praksa, misel in dejanje, uspeh in neuspeh, delo in igra.

Dragon Dreaming je celostna metodologija, katere cilj je:

- ustvariti pozitivne spremembe pri sebi, drugih in s tem v svetu
- Spodbujanje ustvarjalnosti
- Razvijanje osebne rasti vsakega posameznika
- Obogatiti sodelovanje med udeleženci
- Razvijanje trajnostnih projektov
- Uporaba osebnega opolnomočenja, gradnje skupnosti in okoljskega delovanja v resničnih situacijah ter ocenjevanje rezultatov.
- Vodenje ljudi za učinkovito, uspešno in pozitivno delo.

4. Kaj lahko storijo mladi

Kje smo?

³ https://redamaltea.es/wp-content/uploads/2018/10/DRAGON_DREAMING_IN_ACTION.pdf 2.1 <https://dragondreaming.org/>

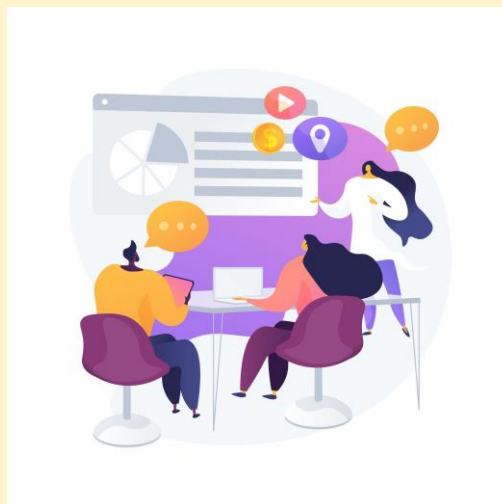
^{3a} https://www.youtube.com/watch?v=75qkyysietA&list=PLtO3yl8SiY_w4_p5_CLS78PaSXmPzWqvY

DEJAVNOST 1. Vključite vse, da se pogovorijo o trenutnih razmerah v svetu.

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula].

Zakaj je toliko okoljskih aktivistov in družbeno angažiranih projektov manj učinkovitih, kot bi lahko bili? Zakaj veliko večino družbenih pobud, zagonskih podjetij in nevladnih projektov tako zlahka onemogočijo pomanjkanje podpore, ostre kritike, ali pa tudi če uspešno dosežejo svoje kratkoročne cilje, izginejo v manj kot štirih letih? (John Croft).⁴

Zakaj kljub več kot 30 letom dokazov še naprej nazadujemo z naraščajočimi stopnjami socialno-ekonomske neenakosti, uničujemo skupnosti in sisteme, ki vzdržujejo življenje, od katerega smo vsi odvisni?

Prvo poročilo Rimskega kluba iz leta 1971 je pokazalo, da obstajajo meje rasti in da bi se naj ob njihovem preseganju sredi 21. stoletja pojavili ogromni socialni, okoljski in gospodarski problemi. Drugo poročilo, ki ga je pripravilo več kot 15 000 znanstvenikov, je nedavno potrdilo napovedi iz leta 1971. Kaj manjka? Zakaj nismo dosegli potrebnega napredka?

Zmajevo sanjarjenje išče odgovore, ki se nanašajo na vse te težave. Zdaj se uspešno uporablja pri več kot 8500 projektih v 53 državah po vsem svetu. Z več kot 206 ljudmi, ki so se usposobili za inštruktorje, se delavnice Dragon Dreaming širijo po vsem svetu. Čeprav je to impresivno, je to še vedno premalo, da bi dosegli potreben učinek za "veliko spremembo".

Da bi stvari spremenili, moramo vedeti, kje smo. Imamo skupen svet; kako bomo pospešili spremembo paradigme? Enakost, dajanje pravic naravi, zavedanje občutkov in dejanj, enost ... Zmajevo sanjarjenje vam bo dalo orodja, ki vam bodo pri tem pomagala, in naučili se boste, kako sodelovati v skupinah.

Obstajajo načini, kako živeti tako, da skrbimo zase, za okolje in družbo. Dragon Dreaming si prizadeva podpreti te mlade, da bi postali voditelji novega, bolj trajnostnega in celostnega načina življenja in prihodnosti.

AKTIVNOST 2. Viharjenje možganov o zmajevih sanjah

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

4.2. Kultura sanjskega zmaja

"Dragon Dreaming že od svojih začetkov temelji na predpostavki, da se nihče nikoli ne sme lotiti projekta sam. Temelji na mobilizaciji članov vaše nevidne mreže skupnosti; prijateljev, družine, sodelavcev, sosedov ali znancev, da se vam pridružijo pri uresničevanju vaših skupnih sanj."

⁴ Croft, John (1991). Zmajevo sanjarjenje: (Priročnik za osebno opolnomočenje, gradnjo skupnosti in okoljsko ukrepanje). Fundacija Gaia

Slika 1. Zasnova projekta Dragon dreaming. Vir: <https://dragondreaming.org/>

"Pri uporabi Zmajevih sanj se je dobro zavedati, da si prizadevamo za oblikovanje novih paradigem in nove kulture. Ponovno si moramo pridobiti sposobnost globokega poslušanja, poslušanja sebe, poslušanja drug drugega in poslušanja tega, kar nam sporoča okolje, naš planet Zemlja. Cilj projekta Dragon Dreaming je ustvariti nov jezik, ki bo temeljil na konceptu Win-Win-Win. In kot pri mnogih spretnostih - več ko vadimo, boljši postanemo. Tukaj vam predstavljamo drugačen način komunikacije."⁵

AKTIVNOST 3. Vzpostavitev dobre komunikacije

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

Ker boste delali kot ekipa, je nenasilna komunikacija zelo pomembna.

Večina nas je odraščala v kulturi, ki nas spodbuja, da govorimo jezik, ki označuje, primerja, zahteva in izreka sodbe. Marshall Rosenberg (2003), avtor nenasilne komunikacije, to opredeljuje kot "komunikacijo, ki odtuja življenje". Ta oblika komunikacije nenehno ustvarja konflikte med ljudmi, saj nas poleg tega, da se giblje v smislu nenehnega presojanja, oddaljuje od izražanja naših resničnih čustev in potreb. To ustvarja pretirano nepovezanost med tem, kar čutimo, mislimo in izražamo, ter nas radikalno ločuje od drugih ljudi. Nasprotno pa komunikacija, ki združuje, ustvarja vezi in zaupanje ter izboljšuje razumevanje in rešuje konflikte. Ta nova oblika komuniciranja, ista, o kateri govori Zmajevo sanjarjenje, je tista, ki združuje in spodbuja tri ravni "zmage":

"zmaga" na osebni način

"zmagovanje" v skupnosti

"zmagovanje" v okolju

Zmajeve sanje temeljijo na domorodni modrosti Aboridžinov Zahodne Avstralije in temelji na treh enako pomembnih ciljih: Osebna rast, gradnja skupnosti in služenje Zemlji.

Zato so tri načela kulture zmajevih sanj naslednja:

- **Osebna rast:** za vse ljudi, ki sodelujejo pri projektu. Zato je cilj projekta Dragon Dreaming razširiti naše zmožnosti in nas povabiti, da zapustimo svoje območje udobja in omejitve, ki smo si jih postavili sami, da bi dosegli svoj največji potencial, hkrati pa okrepiti osebno notranje delo in skrb zase.
- **Gradnja skupnosti:** krepitev skupnosti, katerih del smo. Skupnost ima širši pomen kot

⁵ Croft, John (2013). Informativni list št. 26 Zmajevo sanjarjenje kot brezpogojna ljubezen v akciji. Osnova za situacije, v katerih zmagajo vsi.

skupina ali ekipa. Skupnost lahko opredelimo kot povezave in lokalne izmenjave, ki nas združujejo, za pravo skupnost pa je značilna kakovost komunikacije ljudi, ki jo tvorijo.

- **Služba Zemlji:** za ohranjanje in izboljšanje naravnega življenja. Ljudje smo na točki, ko Zemlji jemljemo več, kot ji dajemo nazaj. Na primer, več onesnažujemo, kot pogozdujemo, več pridobivamo, kot se obnovi, itd. Projekt Dragon Dreaming želi to obrniti in Zemlji v zameno dati več, kot ji vzamemo v smislu naravnih virov in prstoživečih živali.

DEJAVNOST 4. Gradnja skupnosti

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

4.3. Nove sanje in projekt

Pristop Zmajevega sanjanja nam ponuja možnost popolnoma integrirane nove paradigme, ki se ukvarja z nami kot posamezniki, družbeno-politično in gospodarsko v naših skupnostih ter kolektivno s planetom, ki si ga delimo z drugimi. Da bi zgradili boljši svet, je treba odkriti, kako uresničiti novo kulturo Win-Win-Win na način, ki je uporaben v vsakdanjem življenju. To počnemo z ustvarjanjem in izvajanjem uspešnih projektov različnih obsegov in kontekstov. Dragon Dreaming je preizkušen in navdihujoč način ustvarjanja tovrstnih projektov, s katerim lahko vsak od nas preseže sanje in resnično spremeni svet.

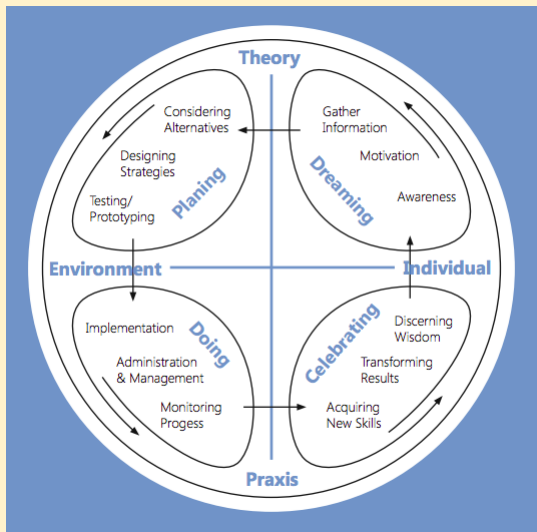
Dragon Dreaming nas vabi, da se podamo na pustolovščino ustvarjanja projektov, ki spodbujajo veliki preobrat, potreben za soočenje z velikimi izzivi človeštva. Preden začnemo, moramo razumeti, kaj je projekt. Etimološko projekt pomeni "sprožiti nekaj v prihodnost". Projekt je torej nekaj, kar je treba doseči, nekaj, kar želimo doseči v prihodnosti in za kar moramo sprejeti različne ukrepe, ki nas bodo pripeljali do tja. Zaradi takšnega pristopa menimo, da je vse v našem življenju projekt. Vse, od naše družine, odnosov, poklicne kariere, je projekt, saj sanjamo o tem, kako naj bi bilo v prihodnosti. Projekti niso omejeni le na poslovni svet, temveč so nekaj širšega, kar zajema naš celoten obstoj. Pri Dragon Dreaming razumemo, da se vsak projekt začne z idejo, s sanjami posameznika. V tem trenutku moramo biti pozorni na to, kar se želi pojaviti skozi nas, in poslušati v sebi, da bi "ujeli šibek zvok naših najglobljih potreb in teženj".⁶

Da bi se te sanje uresničile, jih je treba prenesti v svet, v naše okolje. V času trajanja projekta posameznik vlagata čas, sredstva, energijo itd., okolje pa se odziva s koristmi, informacijami, strankami itd. in obratno. Zato sta "posameznik" in "okolje" tesno povezana in soodvisna elementa, ki se medsebojno hranita in delujeta kot ogledalo drug drugemu. Kar vidimo zunaj sebe (Okolje), je le odsev tega, kar imamo v sebi (Posameznik). "Posameznik" in "Okolje" tvorita vodoravno os Zmajevega kolesa sanj. (Slika 2). Življenjsko ravnovesje: da bi bil vsak projekt trajnosten, mora v vsako od štirih faz vložiti 25 % svojih virov (čas, energija, denar).

⁶ Croft, John (2014). Informativni list številka 7: Zgodovina in ozadje zmajevega sanjarjenja

⁷ Croft, John in Lizandra Barbuto (2014). Informativni list št. 27 Comfort Zones And Dragon Dreaming (Območja ugodja in sanjski zmaji): Na poti h kolektivni inteligenci.

Slika 2. Zmajevo in sanjsko kolo.

Vir: <https://dragondreaming.org/>

4.4. Izvajanje: Sanje, načrtovanje, izvedba, praznovanje

Dragon Dreaming daleč presega tradicionalno vodenje projektov. Gre za celostno filozofijo oblikovanja, ki vključuje vse vidike našega življenja in temelji na participativni demokraciji, ekološki trajnosti in socialni pravičnosti.

Zmajevo sanjarjenje pomaga oblikovati močno, skupno [vizijo](#) ter jo preoblikovati v cilje in konkretne ukrepe. Prekinja tradicionalne vzorce in združuje vodenje projektov s poglobljenimi dialogi, odgovornostjo, sodelovanjem ter radostjo in uspehom. V veliki meri gre za opolnomočenje ljudi.

Za uspeh naših projektov je pomembno, da je naša ekipa (ali ekipa sanj) sestavljena iz sanjačev, načrtovalcev, izvajalcev in proslavljalcev. Verjetno je, da bo ekipa, ki jo sestavljajo samo načrtovalci, izjemno naporna ali neuspešna. Ne pozabimo, da so za projekt pomembni vsi ljudje v ekipi, saj vsi prispevajo z drugačnimi in širšimi vizijami kot en posameznik.

Različni profili pri istem projektu zagotavljajo ravnovesje pri učenju in nam pomagajo pri osebni rasti. Ljudje z osebnostmi, ki se razlikujejo od naših, običajno predstavljajo izziv na duševni in čustveni ravni. To nas lahko popelje iz območja udobja, vendar ne pozabite: "Zunaj območja udobja je območje največje ustvarjalnosti" in tam lahko rastemo. Ključno je, da prepoznamo in praznujemo svoje razlike ter se iz vsake od njih nekaj naučimo.

Za sanjače je pogosto značilno, da so intuitivni in ustvarjalni, za načrtovalce, da so shematični in cerebralni, za "izvajalce", da so usmerjeni k ciljem in da jih žene delovanje, za proslavljalce pa, da so reflektivni in uživajo⁷.

AKTIVNOST 5. Kategorizacija udeležencev

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

Sanje

Vsak projekt se začne z individualnimi sanjami posameznika. V fazi sanj se zavemo, kaj je naše "darilo" svetu. To zavedanje se lahko pojavi kot rezultat preiščenega procesa ali kot preblisk navdiha. Kakor koli že, zavedanje brez motivacije je neuporabno. Motivacijo potrebujemo, da svoje sanje delimo z drugimi ljudmi, saj uspešni projekti nikoli niso nastali v izolaciji. Ko jih delimo, je treba zbrati informacije o projektu, bodisi neformalno, z izmenjavo idej z drugimi ljudmi, bodisi bolj formalno s postopki tržnih raziskav. Po tem procesu moramo znanje in rezultate, pridobljene v tej prvi fazi, pregledati, poglobiti, popraviti in proslaviti.

Vprašanja lahko vključujejo: Kaj bi se zgodilo, če bi ...? ", "Kako bi izgledal takšen projekt?", "Ali se to sliši kot dobra ideja?", "Si predstavljate naše mesto z ...?"

DEJAVNOST 6. Faza sanjarjenja

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

Načrtovanje

Faza načrtovanja je v nasprotju s prejšnjo fazo faza, v kateri vstopimo v linearni čas. Pri sanjarjenju se odpremo svetu in sanjarimo "skoraj brezčasno", pri načrtovanju pa moramo kot ekipa določiti časovno omejitev. Ta časovna omejitev je čas, v katerem pričakujemo, da bomo uresničili določene cilje in z njimi povezane naloge, da bomo lahko dosegli del svojih sanj. Pri Zmajeovem sanjarjenju priporočamo, da je to obdobje nekje med 6 in 18 meseci, da bi ohranili visoko raven motivacije, energije in predanosti. Po tem obdobju se bomo ponovno srečali in po želji lahko ponovno sanjamo

o projektu.

Vprašanja lahko vključujejo: "Kako bomo to uresničili?", "Kdo bo to zasnoval?", "Koliko ljudi bo v ekipi?", "Katera znanja nam manjkajo in katera imamo?" in "Kako bi lahko to financirali?"

AKTIVNOST 7. Faza načrtovanja

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

Izvajanje

Najzahtevnejši korak v Zmajevih sanjah je prehod od načrtovanja k izvajanju. V fazi izvajanja bomo morali izvesti, upravljati, voditi in spremljati to, kar smo sanjali in načrtovali. Za razliko od tradicionalnih modelov izvajanja projektov sta v procesu Dragon Dreaming ključna motivacija in kolektivno vodenje. Zato se bo projekt, ko bomo enkrat načrtovali naloge, začel izvajati, ko bo skupina navdušencev v ekipi motivirana in pripravljena začeti eno od načrtovanih nalog. Priporočljiv korak takoj po načrtovanju z uporabo organizacije nalog je, da ga prenesemo v virtualno orodje za vodenje projektov ali diagram GANTT. Ta postopek nam bo pomagal določiti ključne podatke za vsako nalogo, kot so trajanje, roki, ekonomski viri itd.

Za prehod na naslednjo fazo v tem modulu bomo predpostavili, da je bil projekt že izveden.

Praznovanje

Praznovanje v besedi Dragon Dreaming pomeni:

- ✓ Praznovanje je učni proces, v katerem premislimo, cenimo in priznamo spretnosti, rezultate in modrost, pridobljeno med projektom.
- ✓ Praznovanje je proces uživanja, sreče in zadovoljstva, ki izpolnjuje modrost: "Če ni zabavno, ni trajnostno".

Praznovanje v Zmajevih sanjah je odziv, ki prihaja iz celotnega sistema, od ljudi, procesov in projekta, povratne informacije pa so njegov glavni vir informacij.

Vendar pa je praznovanje s povratnimi informacijami in pristnimi pogovori pogosto prezrto. Kako pogosto se v naših službah, odnosih ali projektih po opravljenem delu hitro premaknemo k novim sanjam in se izognemo praznovanju, pregledu, ocenjevanju ali vključevanju tega, kar smo doživeli in se naučili? Ta faza je ključnega pomena in nam bo dala zagon za Sanje, da bomo lahko na prenovljen način začeli nov krog projektnega cikla. Zato si zapomnite, da morate 25 % svojih virov porabiti v fazi praznovanja.

Prav zaradi pomembnosti praznovanja je Dragon Dreaming tako edinstveno orodje za vodenje projektov. Pri tem praznovanje ni naloga hrupnega ekstrovertiranca, temveč del razmisleka, hvaležnosti in priznanja.

Vprašanja lahko vključujejo: "Ali je projekt dosegel vaša pričakovanja?", "Katere faze projekta so potekale dobro?", "Katere faze so bile težke?" in "Ali je bil projekt zabaven?"

AKTIVNOST 8. Praznovanje

[Razvoj te dejavnosti najdete v praktičnem delu tega modula]

5. Najboljše prakse

Najboljše prakse pri uporabi Dragon Dreaming v projektih

Nekaj primerov, kako razvijati projekte z metodologijo Dragon Dreaming, najdete na naslednjih povezavah:

Ekološko trajnostne skupnosti - gospodarski razvoj z ustvarjalnimi projekti in projekti sodelovanja.

John Croft, soustanovitelj metodologije Dragon Dreaming, v tem videoposnetku govori o igrah zmaga/izguba, tekmovalnosti in sodelovanju ter o tem, kako lahko premaknemo nekatera večja vprašanja, s katerimi se sooča naš planet, začenši z majhnim in večjim.

Vse se začne s sanjami ene osebe. Ta del vsebuje nekaj informacij o zgodbah o uspehu pristopa Dragon Dreaming. Pristop Dragon Dreaming si prizadeva za miren svet ob polnem zavedanju globalnih izzivov.

<https://www.youtube.com/watch?v=NdCL4DfGacl>

Trajnostna zemljišča

To je projekt v Freiburgu v Nemčiji, ki temelji na okoljski vzgoji in je namenjen prikazu in spoznavanju narave z obiskom gozda v okviru okoljskih izobraževalnih tur, kjer se lahko ljudje naučijo delati v harmoniji z naravo s pomočjo tehnik permakulturnega načrtovanja in se s tem znanjem naučijo izvajati urbane vrtove in regenerativne procese.

Cilj trajnostnih zemljišč je širiti trajnost, omogočiti vsem dostop do njih in tako bolje razumeti naše okolje.

Projekt Trajnostna zemljišča želi znanje in izkušnje deliti z vsemi, zato ponuja delavnice na lokaciji, spletne delavnice in ekoturistična doživetja za spoznavanje narave v njenem najbolj resničnem bistvu, s celostnim pogledom na ekološko dinamiko in kako se lahko naši projekti povežejo z ozemljem. Ponujajo storitve, kot so pohodništvo in ogledi mesta, delavnice o sanjskem zmagu, permakulturnem načrtovanju in izdelovanju komposta ter svetovanje za razvoj vašega projekta. Imajo tudi različne projekte v zvezi z vrtnarjenjem, ekosistemskimi storitvami, okoljskim izobraževanjem, kompostiranjem itd.

<https://sustainable-lands.com/>

Projekt Erasmus+: "Reinventing the Future" (2018-1-UK01-KA204-048280).

Primer treningov Dragon Dreaming je na voljo na naslednji povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=0pgpyplwSxo&list=PLc0fmyxZA2Lnc-FJkNxae9E652KsdEWPf>

<https://epale.ec.europa.eu/en/content/reinventing-future-2018-1-uk01-ka204-048280>

5.2 Najboljše prakse za zmanjšanje brezposelnosti med najmanj usposobljenimi

V nadaljevanju najdete nekaj najboljših praks o vključevanju mladih na trg dela:

Ukrepi za zaposlovanje mladih v Španiji

Vodilni program prejšnjega obdobja je bil Akcijski načrt za zaposlovanje mladih ([Plan de Choque por el Empleo Joven 2019-2021](#)). V zvezi z vključevanjem mladih na trg dela se je ta akcijski načrt osredotočil na 50 ukrepov na področju usposabljanja, svetovanja in splošnega spodbujanja vzpostavljanja mrež na področju mladinskega dela in podjetništva.

Strategija za podjetništvo in zaposlovanje mladih zbira ukrepe za spodbujanje zaposlovanja mladih v katalogu ukrepov v skladu s cilji jamstva za mlade. Ti ukrepi so vključeni tudi v strateško os št. 2 o zaposlovanju in podjetništvu v [Strategiji za mlade 2020](#) in njenih akcijskih načrtih (glej poglavje 1.3).

Ti ukrepi na splošno in zlasti tisti, ki se nanašajo na mlade, so vključeni v letni načrt politike zaposlovanja ([Plan Anual de Políticas de Empleo, PAPE](#)).

Cilj [načrta "Jamstvo za mlade plus 2021-2027 za dostojno delo za mlade"](#) je izboljšati kvalifikacije mladih, da bodo pridobili poklicna in tehnična znanja, potrebna za dostop do trga dela in podjetništva. Za doseganje ciljev načrt temelji na osebnem usmerjanju in spremljanju uporabnikov pri vseh podpornih ukrepih; usposabljanju, namenjenem pridobivanju znanj in spretnosti ter izboljšanju poklicnih izkušenj ob upoštevanju potreb preoblikovanja proizvodnega modela; izboljšanju zaposlitvenih možnosti s spodbudami, namenjenimi zlasti osebam, ki potrebujejo posebno obravnavo; enakih možnostih; podjetništvu in spodbujanju podjetništva ter izboljšanju upravljanja.

Načrt med drugim vključuje naslednje ukrepe:

- ✓ Prilagodljivost in agilnost upravljanja: takojšnja pozornost z zavezo, da bodo v največ štirih mesecih prejeli ponudbo za zaposlitev ali usposabljanje. Virtualni prostor.
- ✓ Podjetništvo za mlade, ki jih je prizadela zdravstvena kriza: pomoč za kritje plačila prispevkov za socialno varnost za šest mesecev ter za oglaševanje in digitalno preoblikovanje podjetja, pa tudi za usposabljanje na področju digitalnega trženja in komercializacije za podjetnike.
- ✓ Program mikrokreditov: financiranje brez zavarovanja za podjetnike, ki nimajo dostopa do običajnih kreditov. Usmerjanje in svetovanje po prejemu posojila.

Moj program prve zaposlitve (Comunidad de Madrid, Španija)

V okviru [programa "Moja prva zaposlitev"](#) bodo samozaposleni delavci, podjetja in zasebne neprofitne organizacije prejeli pomoč v višini do 1.000 EUR na mesec za kritje stroškov zaposlitve mlade osebe za obdobje šestih mesecev. Poleg tega se ta pomoč lahko poveča za 500 evrov, če so zaposlene ženske.

Če po teh šestih mesecih pogodba postane pogodba za nedoločen čas s polnim delovnim časom, bo madridska skupnost ponudila dodatno pomoč v višini 3.000 EUR. Če je oseba, ki formalizira pogodbo, samozaposleni delavec, lahko pomoč doseže 8.000 evrov, če je to njegova prva zaposlitev s pogodbo za nedoločen čas.

Projekt Job Labyrinth - Job Lab Game

[Job Labyrinth](#), ki ga sofinancira program Erasmus+ Evropske unije, je projekt, namenjen mladim, starim od 15 do 29 let, ki so v ranljivem položaju in imajo težave pri dostopu do trga dela. Cilj tega projekta je doseči mlade, ki so zunaj sistema izobraževanja in/ali zaposlovanja, ter jih vključiti v projekte formalnega usposabljanja, svetovanja in/ali usposabljanja za zaposlovanje in posredovanje dela. Razvili so [JobLab Game](#), interaktivno igro, s katero bo uporabnik lahko ustvaril svojega avatarja in začel pot pridobivanja veščin in informacij o lokalnem trgu dela ter organih, ki zagotavljajo storitve za zadovoljitev njegovih delovnih potreb. Eden od ciljev projekta je tudi zagotavljanje podpore strokovnjakom in organizacijam, ki delajo z mladimi. V ta namen bodo organizacije dobile priložnost, da postanejo del "skupnosti labirinta zaposlovanja", kar jim bo omogočilo uporabo igre s svojimi upravičenci ter dostop do orodij in modulov usposabljanja za strokovnjake, da bi izboljšali svojo učinkovitost in povečali svoje znanje o delu z ranljivimi mladimi.

Fundacija Youth Futures (Združeno kraljestvo)

[Fundacija Youth Futures](#) je neodvisna neprofitna organizacija, ustanovljena decembra 2019 z namenom izboljšati zaposlitvene rezultate mladih iz marginaliziranih okolij. Njihov cilj je zmanjšati zaposlitvene vrzeli z ugotavljanjem, kaj in zakaj deluje, vlaganjem v pridobivanje dokazov in inovacij ter spodbujanjem gibanja za spremembe, da bodo imeli vsi mladi pravičen dostop do kakovostnih delovnih mest. Osredotočajo se na tri prednostne naloge: spreminjanje sistema zaposlovanja mladih za odpravo strukturnih in sistemskih ovir, ustvarjanje priložnosti pri delodajalcih, da bi zaposlili in obdržali več mladih iz marginaliziranih okolij, ter krepitev zmogljivosti pri strokovnjakih.

Projekt Generación IN - Acción Contra el Hambre (Španija)

Acción contra el Hambre (Španija) razvija različne programe za podporo mladim, ki imajo težave pri vstopu na trg dela in razmišljajo o podjetništvu kot možnosti za vstop na trg dela. [Program Youth Entrepreneurship Itinerary](#) je namenjen mladim, starim od 16 do 30 let, brezposelnim, ki ne opravljajo nobene dejavnosti usposabljanja ali izobraževanja in so prijavljeni (ali bodo prijavljeni) v nacionalni sistem jamstva za mlade.

Obrtniška kava

Juan Francisco Carrillo (22 let, Murcia, Španija) je mladenič, ki je s svojim krožnim projektom [zmagal na nacionalnem mladinskem podjetniškem tekmovanju](#) Emprende Innova Comparte.

Njegova strast do kave ga je pripeljala do poslovne zamisli [Coffee Craft](#), katere cilj je zmanjšati onesnaževanje in vpliv kave na okolje s proizvodnjo stranskih proizvodov za kozmetični in živilski sektor, pri čemer se uporabljajo načela krožnega gospodarstva. Odkril je program Generacija IN, ki mu je pomagal pri številnih vidikih, eden najpomembnejših in tisti, ki ga najbolj ceni, pa je, kako v podjetju uveljaviti vidik spola in kako pomembno je, da narediš projekt tog in z visoko vrednostjo.

M1.2 "SPODBUJANJE TEMELJNIH PRAVIC MED MLADIMI"

E-MODUL 1: Vključujoče družbe

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Co-funded by
the European Union

European
Commission

Vsebina

<https://unsplash.com/photos/OckxruozjRg>

V tem poglavju bomo izvedeli več o:

Temeljne pravice - opredelitev

Spolna (ne)diskriminacija

Rasna (ne)diskriminacija

Verska (ne)diskriminacija

(Ne)diskriminacija zaradi invalidnosti

**Primer dobre prakse:
Raznolikost**

Mladi proti diskriminaciji

1

DOBRODOŠLI!

Oglejte si videoposnetek: **Evropska unija +/-**
<https://www.youtube.com/watch?v=W6MzP3nsKy8>

POMISLITE:

Ali je Evropska unija vredna ali bi jo morali ukiniti?
Argument, zakaj da ali zakaj ne?

Se počutite kot Evropejci? Zakaj, zakaj ne?

2

Temeljne pravice - opredelitev

- Državlanske, politične, socialne in ekonomske pravice, ki jih priznava Evropska unija, so navedene v **Listini o temeljnih pravicah**.
- Preberite več: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

<https://unsplash.com/photos/L4YGuSgOfxs>

2

Temeljne pravice - opredelitev

Listina EU zajema pravice do:

- biti brez diskriminacije na podlagi spola,
- biti brez diskriminacije na podlagi rase ali etične pripadnosti,
- biti brez diskriminacije na podlagi vere ali prepričanja,
- biti brez diskriminacije na podlagi spola in spolne usmerjenosti,
- biti brez diskriminacije na podlagi starosti,
- biti brez diskriminacije na podlagi invalidnosti,
- varstva osebnih podatkov,
- dostopa do sodnega varstva.

2

Temeljne pravice - opredelitev

- Evropska unija temelji na naslednjih temeljnih vrednotah :
 - Človekove pravice
 - Svoboda
 - Demokracija
 - Enakost
 - Pravna država
 - Človeško dostojanstvo

3

Spolna (ne)diskriminacija

- a) Diskriminacija na podlagi spola; lahko vključuje tudi diskriminacijo na podlagi nosečnosti in materinstva.
- b) Diskriminacija zaradi spolne usmerjenosti: kadar ste zaradi svoje spolne usmerjenosti obravnavani drugače.

Oglejte si videoposnetek:
<https://www.youtube.com/watch?v=DXalz n2FmLk>

3

Spolna (ne)diskriminacija

- Primer, povezan s spolom: nočni klub ponuja brezplačen vstop ženskam, moškim pa zaračuna vstopnino.
- Primer, povezan s spolno usmerjenostjo: moški na razgovoru za službo omeni svojega fanta. Delodajalec se odloči, da mu ne bo ponudil službe, čeprav je najboljši kandidat, s katerim so opravili razgovor.

4

Rasna (ne)diskriminacija

- Rasna diskriminacija se lahko pojavi na podlagi:
- barve kože,
- narodnosti (vključno z državljanstvom),
- etničnega ali nacionalnega porekla (ki morda ni enako vašemu trenutnemu državljanstvu).

4

Rasna (ne)diskriminacija

- Evropska komisija proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) je pripravila priporočilni dokument: Boj proti rasizmu in diskriminaciji v izobraževanju in prek njega.
- Preberi več: <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-10-key-topics-combating-racism-a/16808b75f7>

5

Verska (ne)diskriminacija

- Do verske diskriminacije lahko pride, če vas ljudje obravnavajo drugače zaradi :
- pripadnosti (ali nepripadnosti) določeni veri;
- imate (ali nimate) določenih filozofskih prepričanj;
- domnev, da ste določene vere ali da imate določeno prepričanje.

5

Verska (ne)diskriminacija

- Mladi so danes manj verni kot starejši in manj verni v primerjavi s preteklostjo.
- Preberite članek: Mladi ter religija in duhovnost v Evropi:
https://www.researchgate.net/publication/283633189_Young_People_and_Religion_and_Spirituality_in_Europe_A_Complex_Picture.

6

Invalidnost (ne)diskriminacija

- Invalidnost pomeni telesno ali duševno stanje, ki bistveno in dolgoročno vpliva na vašo zmožnost opravljanja običajnih vsakodnevnih dejavnosti.
- Uporablja se lahko tudi za napredujoča stanja, kot je rak...

6

Invalidnost (ne)diskriminacija

- Strategija EU za pravice invalidov 2021-2030.
- 25 % celotnega evropskega prebivalstva (87 milijonov invalidov v EU).
- Obravnava tudi tveganja prikrajšanosti (otroci, ženske, starejši, ...).

6

Invalidnost (ne)diskriminacija

-> Pogoji za delo: voziško dovoljenje ...
Nekateri invalidi so v slabšem položaju
(=epilepsija):

- niso primerni za delo voznika taksija.
- Če pa je delovno mesto psihologa za delo na dveh šolah, pomanjkanje voziškega dovoljenja NE sme biti minus.

Opomnimo:
potreba po
objektivni
utemeljitvi
razlike

7

Primer dobre prakse: raznolikost

- Platforma listin EU o raznolikosti ustanovljena za oblikovanje in izvajanje učinkovitih politik raznolikosti in vključevanja.
- Če menite, da so bile vaše pravice kršene se obrnite na nacionalni organ za enakost: seznam.

8

Mladi proti diskriminaciji

- Mladi morajo prevzeti odgovornost za spoštovanje, zaščito in uresničevanje človekovih pravic ter ukrepati proti vsem oblikam diskriminacije.
- Kliknite: [Forum za temeljne pravice](#)
- Kliknite: [Svet Evrope](#)

8

Mladi proti diskriminaciji

- Udeležite se priložnosti neformalnega izobraževanja za boljše sodelovanje v mednarodnih in medkulturnih skupinah, projektih in mobilnosti.
- uporabite obstoječe ankete javnomnenjskih raziskav, da zagotovite dragocene povratne informacije s koristnimi priporočili za spremembe in boljše nediskriminatorne ukrepe.

8

Mladi proti diskriminaciji

- Ostanite spoštljivi, odprti, empatični in prijazni v vseh vsakdanjih situacijah, saj se največ izkušenj z diskriminacijo, o katerih poročajo anketiranci, pojavlja na področju izobraževanja in zaposlovanja/poklica.
- Prevzemite in razširite ukrepe za ozaveščanje o človekovih pravicah in nediskriminaciji, saj pandemija COVID-19 povečuje tudi že obstoječe družbene neenakosti.

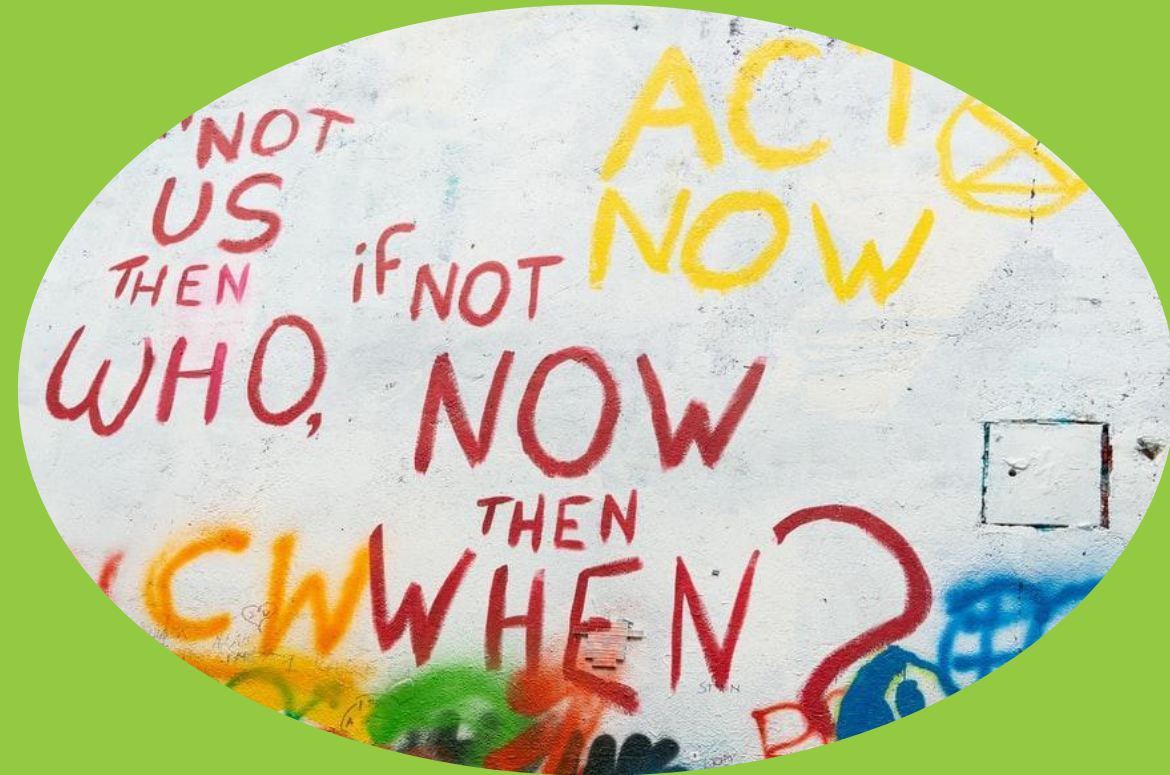

NAREDITE TO SAMI

INDIVIDUALNA DEJAVNOST - PROJEKTNO DELO (1H)

Sestavite akcijski načrt, v katerem se boste spopadli z **enim namišljenim ali obstoječim vzorcem diskriminacije v vašem lokalnem okolju** (= v šoli, na delovnem mestu, ...), da bi dosegli višjo raven socialne vključenosti in enakosti.

[na naslednji strani poiščite predlogo "Akcijski načrt" in jo izpolnite v skladu s smernicami]

AKCIJSKI NAČRT: (NE)DISKRIMINATORNI VZOREC

Pri tej dejavnosti opredelimo sfere vpliva v določenem okolju/družbi, da se uresniči nediskriminatorna ideja, dejavnost, pobuda, obnašanje, vzorec ,...

CILJ IN SPOROČILO (= opišite problem, rešitev ... kako in zakaj boste pristopili k reševanju)	CILJNE SKUPINE (= opišite ustrezne posameznike in skupine, ki bodo vključeni)	NAČIN IZVEDBE (= opišite, kako boste sodelovali z ljudmi, da bi dosegli svoj cilj)	OBSTOJEČI VIRI (= kaj potrebujete za izvedbo in kje boste to dobili)	VZORCI VPLIVA (= opišite korake do uspeha, kaj pričakujete in kdaj)

OSTANITE NA TEKOČEM!

<http://coherent-project.eu/>

<https://www.instagram.com/coherentproject/?hl=el>

<https://www.tiktok.com/@projectcoherent?lang=en>

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

M1.2 SPODBUJANJE TEMELJNIH PRAVIC MED MLADIMI

<http://coherent-project.eu/>

*Ta projekt je sofinancirala Evropska komisija
pod GA: 624600-EPP-1-2020-1-SI-EPPKA3-EU-YTH-TOG.
Ta publikacija odraža le stališča avtorjev in sodelavcev,
in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij,
ki jih publikacija vsebuje.*

Co-funded by
the European Union

COHERENT

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

	1
M1.2 SPODBUJANJE TEMELJNIH	1
PRAVIC MED MLADIMI	1
http://coherent-project.eu/	1
1. Pregled vsebine	3
2. Cilj modula in glavni cilji	3
3. Temeljne pravice in mladi v EU	3
3.1 Spolna (ne)diskriminacija	4
Zakonite okoliščine razlike	4
3.2 Rasna (ne)diskriminacija	5
Zakonite okoliščine razlike	5
3.3 Verska (ne)diskriminacija	5
Zakonite okoliščine razlike	6
3.4 (Ne)diskriminacija zaradi invalidnosti	6
Zakonite okoliščine razlike	6
4. Najboljše prakse	6
4.1 Kaj lahko mladi storijo proti diskriminaciji	7

1. Pregled vsebine

V tem e-modulu so predstavljeni ključni vpogledi v temeljne pravice v zvezi s prednostnimi nalogami EU in mladih ter najboljše prakse nediskriminatornih pobud in ukrepov ter priporočila za vsakodnevni vpliv na mlade.

Evropska unija temelji na naslednjih temeljnih vrednotah¹ :

- ✓ Človekove pravice
- ✓ Svoboda
- ✓ Demokracija
- ✓ Enakost
- ✓ Vladavina prava
- ✓ Človekovo dostojanstvo.

Temeljne človekove pravice so zaščitene z Listino EU o temeljnih pravicah², ki zajema naslednje pravice:

- ✓ brez diskriminacije na podlagi spola,
- ✓ brez diskriminacije na podlagi rase ali etnične pripadnosti,
- ✓ brez diskriminacije na podlagi vere ali prepričanja,
- ✓ brez diskriminacije na podlagi invalidnosti,
- ✓ brez diskriminacije na podlagi starosti,
- ✓ brez diskriminacije na podlagi spola in spolne usmerjenosti,
- ✓ pravica do varstva vaših osebnih podatkov in
- ✓ pravica do dostopa do sodnega varstva.

2. Cilj modula in glavni cilji

Cilj e-modula je spodbujati pozitivne in odgovorne spremembe vedenja ter spodbuditi mlade k skupnemu delovanju na področju spodbujanja temeljnih pravic in prepoznavanja oblik diskriminacije.

3. Temeljne pravice in mladi v EU

Leta 2019 je EU pripravila strategijo EU za mlade z 11 cilji EU za mlade, s katerimi želi, da se mladi vključijo in postanejo aktivni državljani, ki sodelujejo v demokraciji in družbi³. Za uresničitev tega cilja so ukrepi povezani s tremi ključnimi besedami: Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje.

Zaradi hitro spreminjajočega se sodobnega sveta se mladi danes soočajo z izzivi na socialnem, gospodarskem in okoljskem področju življenja⁴. Brezposelnost, negotovost, diskriminacija in socialna izključenost so realnost za številne mlade v Evropi, kar predstavlja velike ovire za njihovo samostojnost, osebni razvoj in polno udeležbo v družbi. Največja nevarnost je, da se mladi ne bodo vključili v družbo. Trajnost družbe je odvisna od ustvarjalnosti, dinamičnosti, socialne zavezanosti in sposobnosti mladih ter njihovega zaupanja v prihodnost.

Zato ima EU vrsto protidiskriminacijske zakonodaje v obliki direktiv, ki so pravno zavezujoče za države članice⁵:

¹ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_en

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

³ https://europa.eu/youth/strategy_en

⁴ <https://www.coe.int/en/web/youth/access-to-rights>

⁵ <https://tools.youthforum.org/youth-rights-info-tool/youth-rights-at-eu-and-national-level/>

- ✓ Direktiva o enakosti pri zaposlovanju (2000/78/ES), ki spodbuja enako obravnavo na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in delu.
- ✓ Direktiva o rasni enakosti (2000/43/ES), ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi rase ali etničnega porekla na trgu dela, v izobraževanju, socialnem varstvu (vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom), socialnih ugodnostih, dostopu do blaga in storitev (vključno s stanovanji) ter v članstvu in sodelovanju v organizacijah delavcev ali delodajalcev.
- ✓ direktivi 2004/113/ES in 2006/54/ES, ki določata okvir za enako obravnavanje moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi in pri zaposlovanju in poklicnem delu.

Poleg tega je bila v letu 2019 opravljena primerjalna analiza zakonodaje o nediskriminaciji v Evropi⁶. V naslednjih podpoglavjih bomo naredili pregled štirih najpogostejših vrst diskriminacije: spolne, rasne, verske in invalidske, s konkretnimi primeri in zakonitimi okoliščinami razlikovanja ter podali priporočila, kaj lahko mladi storijo, kaj morajo storiti ali proti čemu morejo ukrepati.

3.1 Spolna (ne)diskriminacija

Na splošno jih delimo na dve glavni vrsti:

- a) Diskriminacija na podlagi spola⁷: ko ste zaradi svojega spola obravnavani drugače (npr. ste (ali niste) določenega spola, nekdo pa misli, da ste nasprotnega spola, kar je znano kot diskriminacija na podlagi zaznavanja). Sem lahko vključimo tudi diskriminacijo na podlagi nosečnosti in materinstva;
- b) Diskriminacija zaradi spolne usmerjenosti⁸: ko ste zaradi svoje spolne usmerjenosti obravnavani drugače (npr. ste heteroseksualec, gej, lezbijka ali biseksualec in nekdo misli, da imate določeno spolno usmerjenost, kar je znano kot diskriminacija zaradi zaznavanja).

Spolna diskriminacija se lahko pojavi kot posredna diskriminacija, ko ima organizacija določeno politiko ali način dela, ki velja za vse, vendar postavlja osebe določenega spola ali spolne usmerjenosti v slabši položaj, ali kot neposredna diskriminacija:

- ✓ Primer diskriminacije, povezane s spolom: nočni klub ženskam ponuja prost vstop, moškim pa zaračuna vstopnino.
- ✓ Primer diskriminacije, povezan s spolno usmerjenostjo: moški na razgovoru za službo omeni svojega fanta. Delodajalec se odloči, da mu ne bo ponudil dela, čeprav je najboljši kandidat, s katerim so opravili razgovor.

Poleg tega lahko doživite nadlegovanje ali viktimizacijo zaradi svojega spola ali spolne usmerjenosti, kar pomeni, da se zaradi nekoga počutite ponižani, užaljeni ali razvrednoteni.

Zakonite okoliščine razlike

Različna obravnava je lahko zakonita, če:

- ✓ Pripadnost določenemu spolu je bistvena za opravljanje dela, kot je primer: v telovadnici bi lahko zaposlili spremljevalca v garderobi, ki je istega spola kot uporabniki te sobe), enako velja za pripadnost določenim spolnim usmerjenostim. Tak primer poklicne zahteve: delodajalec želi zaposliti svetovalno delavko, ki ima izkušnje z razkritjem za telefonsko linijo za pomoč mladim LGBTQ+, zato lahko določi, da morajo biti kandidati lezbijke ali geji.
- ✓ Obravnava s strani delodajalca ali organizacije spada v eno od izjem, ki dovoljujejo različno obravnavo ljudi na podlagi njihovega spola (primer: uporablja se za spodbujanje ali razvijanje oseb tistega spola, ki so premalo zastopane ali prikrajšane v določeni vlogi ali dejavnosti, na primer inženirsko podjetje objavi oglas za delovno mesto inženirja pripravnika z navedbo, da

⁶ <https://www.migpolgroup.com/wp-content/uploads/2020/05/A-comparative-analysis-of-non-discrimination-law-in-Europe-2019.pdf>

⁷ <https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/sex-discrimination>

⁸ <https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/sexual-orientation-discrimination>

so dobrodošle prijave žensk) ali spolne usmerjenosti - na primer dobrodelna organizacija lahko v določenih okoliščinah zagotovi ugodnosti samo lezbijkam in gejem.

3.2 Rasna (ne)diskriminacija

Na splošno se lahko rasna diskriminacija⁹ pojavi na podlagi barve kože, narodnosti (vključno z državljanstvom), etničnega ali nacionalnega porekla (ki morda ni enako vašemu trenutnemu državljanstvu). Na primer, lahko imate narodnostno poreklo iz južne države EU in živite v severni državi EU z danskim potnim listom.

Izraz ksenofobija¹⁰ se uporablja za stališča, predsodke in vedenje, ki zavračajo, izključujejo in pogosto očrnjujejo osebe na podlagi prepričanja, da so tujci ali tujci v skupnosti, družbi ali nacionalni identiteti.

Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI)¹¹ je edinstven organ za spremljanje človekovih pravic, ki je specializiran za vprašanja, povezana z bojem proti rasizmu, diskriminaciji in nestrpnosti v Evropi. Ogran spremlja, pripravlja poročila in izdaja priporočila. Poleg tega pripravlja splošna politična priporočila (GPR), naslovljena na vlade vseh držav članic. Leta 2016 je na primer ECRI pripravila dokument s priporočili: Boj proti rasizmu in diskriminaciji v izobraževanju in prek njega¹².

Zakonite okoliščine razlike

Zavedajte se, da je lahko različno obravnavanje v zaposlitvenih razmerah zakonito, če¹³:

- ✓ Je vaše poreklo, rasa ali etnična pripadnost bistvenega pomena za delo. Če ima delodajalec npr. prosto delovno mesto za podpornega delavca v svetovalni službi za nasilje v družini za romske ženske, lahko argumentira, da želi zaposliti le osebo z romskim poreklom, saj je to ključnega pomena za vzpostavitev zaupanja med uporabnicami storitev.
- ✓ Če želi delodajalec ali organizacija spodbujati ali razvijati ljudi iz rasne skupine, ki je premalo zastopana ali prikrajšana v določeni vlogi ali dejavnosti, na primer z vzpostavitvijo mentorskega programa za črnoafriške študente, saj je v določeni državi ali regiji manj verjetno, da bodo zasedli delovna mesta na področju izobraževanja.

3.3 Verska (ne)diskriminacija

Do verske diskriminacije lahko pride, če vas ljudje obravnavajo drugače zaradi¹⁴ :

- ✓ pripadnosti (ali nepripadnosti) določeni veri;
- ✓ imate (ali nimate) določenega filozofskega prepričanja;
- ✓ nekdo misli, da ste določene vere ali da imate določeno prepričanje (to je znano kot diskriminacija na podlagi zaznavanja).

Na splošno so mladi danes manj verni kot starejši in v primerjavi s preteklostjo. V poročilu iz leta 2018: Europe's Young Adults and Religion¹⁵, je navedeno, da je delež mladih odraslih (16-29 let) brez verske pripadnosti ("nones") kar 91 % na Češkem, 80 % v Estoniji in 75 % na Švedskem. Za primerjavo: v Izraelu je ta delež le 1 %, na Poljskem 17 % in v Litvi 25 %. V Združenem kraljestvu in Franciji je ta delež 70 % oziroma 64 %.

⁹ https://ec.europa.eu/home-affairs/pages/glossary/racial-discrimination_en

¹⁰ https://ec.europa.eu/home-affairs/pages/glossary/xenophobia_sl

¹¹ <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/ecri-standards>

¹² <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-10-key-topics-combating-racism-a/16808b75f7>

¹³ <https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/race-discrimination>

¹⁴ <https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/religion-or-belief-discrimination>

¹⁵ <https://www.stmarys.ac.uk/research/centres/benedict-xvi/docs/2018-mar-europe-young-people-report-eng.pdf>

Vendar pa religija pomembno vpliva na odnos odraslih do evropskega povezovanja, saj verni katoličani močno podpirajo povezovanje, medtem ko so verni protestanti manj navdušeni. Poleg tega naj bi bili ateisti in agnostiki bolj kritični do EU¹⁶.

Zakonite okoliščine razlike

Drugačno obravnavanje na delovnem mestu je lahko zakonito, če:

- ✓ Je pripadnost določeni veroizpovedi bistvena za opravljanje dela (poklicna zahteva). Na primer: zaporniški kaplan, ki oskrbuje zapornike metodiste, mora biti pripadnik te vere, da je primeren za to delo.
- ✓ Verska šola uporablja verske kriterije, da pri sprejemu daje prednost otrokom določene veroizpovedi.

3.4 (Ne)diskriminacija zaradi invalidnosti

Invalidnost pomeni telesno ali duševno stanje, ki bistveno in dolgoročno vpliva na vašo zmožnost opravljanja običajnih vsakodnevnih dejavnosti¹⁷, kar lahko velja tudi za napredujoče stanje, kot je rak, ali za preteklo stanje, ki je trajalo več kot 12 mesecev.

Leta 2021 je EU izdala Strategijo za pravice invalidov 2021-2030¹⁸, da bi izboljšala življenje invalidov, ki predstavljajo 25 % celotnega evropskega prebivalstva, kar v številkah pomeni 87 milijonov Evropejcev. Upošteva raznolikost invalidnosti, ki vključuje dolgotrajne telesne, duševne, intelektualne ali senzorične okvare, ki so pogosto nevidne. Poleg tega obravnava tveganja večplastne prikrajšanosti, s katerimi se soočajo ženske, otroci, starejše osebe, invalidni begunci in osebe s socialno-ekonomskimi težavami.

Ne pozabite, da je invalidno osebo vedno dovoljeno obravnavati ugodneje kot neinvalidno osebo, saj se v primerjavi z neinvalidi pogosto soočajo s težavami pri dostopnosti, kakovosti življenja in sodelovanju.

Zakonite okoliščine razlike

Objektivna utemeljitev je zakonita, če: ena od zahtev za delovno mesto določa, da morajo imeti kandidati vozniško dovoljenje. To nekatere invalide postavlja v slabši položaj, ker imajo epilepsijo, in zato niso primerni za opravljanje dela voznika taksija. (Če pa je delovno mesto namenjeno psihologu, ki bo delal na dveh šolah, bo težje utemeljiti "diskriminacijo na podlagi invalidnosti", na primer zaradi pomanjkanja vozniškega dovoljenja).

4. Najboljše prakse

Platforma listin EU o raznolikosti¹⁹ je bila ustanovljena leta 2010 na pobudo Evropske komisije in z njenim financiranjem. Platforma ponuja prostor za obstoječe evropske listine o raznolikosti (trenutno jih je 26) za lažjo izmenjavo izkušenj in dobrih praks. Pomaga organizacijam javnega in zasebnega sektorja v EU pri oblikovanju in izvajanju učinkovitih politik raznolikosti in vključevanja.

Izziv DIVERZITETA 2021: Nemčija²⁰

V Nemčiji je v izzivu 2021 sodelovalo 644 mladih vizionarjev iz 82 različnih organizacij, ki so oblikovali ekipe in pripravili skupaj 98 projektov. Tema izziva je bila "družbena raznolikost na

¹⁶ <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-5965.00412>

¹⁷ <https://www.equalityhumanrights.com/en/advice-and-guidance/disability-discrimination>

¹⁸ https://www.un.org/development/desa/disabilities/wp-content/uploads/sites/15/2021/04/European-Strategy-2021-2030_EN.pdf

¹⁹ <https://www.eudiversity2022.eu/european-diversity-month-2022/eu-platform-of-diversity-charters/>

²⁰ <https://www.diversity-challenge.de/>

delovnem mestu". Cilj je bil spodbuditi mlade, stare od 16 do 27 let, da bi raznolikost, ki jo vidijo v naši družbi, prenesli na svoja delovna mesta.

Natečaj je trajal šest mesecev, od začetne zamisli, izvedbe do podelitve nagrad. Pred tem je bilo organiziranih osem laboratorijev "Challenge.Labs", v katerih so se sodelujoče ekipe lahko naučile več o temi raznolikosti. Tekmovanje so spremljale redne posodobitve na platformah družbenih medijev, kjer je potekalo več dogodkov v živo na Instagramu s strokovnjaki in sodelujočimi ekipami.

4.1 Kaj lahko mladi storijo proti diskriminaciji

Mladi morajo prevzeti odgovornost za spoštovanje, zaščito in uresničevanje človekovih pravic ter ukrepati proti vsem oblikam diskriminacije. Nekaj možnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti v sodelovanju z različnimi deležniki, kot so oblikovalci politik, izobraževalna sfera, akterji na trgu dela, nevladne organizacije, mladi, je naslednjih²¹:

- ✓ obravnavanje diskriminatornih praks;
- ✓ odpravo pravnih in praktičnih ovir za pravico mladih do mirnega zbiranja in združevanja v združenja;
- ✓ vzpostavitev ali razvoj mladinskih politik za spodbujanje in olajševanje dostopa;
- ✓ usklajen pristop k izboljšanju dostopa mladih do pravic s sodelovanjem na vseh ustreznih področjih politike na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
- ✓ vrsto ukrepov, ki jih morajo države članice upoštevati pri oblikovanju in izvajanju politik in programov za spodbujanje in olajševanje dostopa mladih do pravic;
- ✓ zagotavljanje razširjanja priporočil med pristojnimi organi in zainteresiranimi stranmi;
- ✓ spremljanje izvajanja in nadaljnega ukrepanja na podlagi priporočila Odbora ministrov.

Forum za temeljne pravice²² združuje zagovornike človekovih pravic, da bi zagotovili koristne informacije in odprt dialog o človekovih pravicah v EU. Trenutno forum obravnava dve glavni temi: a) Mladi in prihodnost Evrope ter b) Okrevanje Evrope po pandemiji Covid-19.

Svet Evrope (SE)²³ se z različnimi kampanjami zavzema za svobodo izražanja in medijev, svobodo zbiranja, enakost in zaščito manjšin. Mladi so del nje prek Skupnega sveta za mlade in oddelka za mladino, ki v mehanizmu soodločanja združuje predstavnike vlad in mlade. Temelji na treh temeljnih vrednotah ali ključnih področjih:

- ✓ Človekove pravice.
- ✓ Demokracija.
- ✓ Pravna država.

Mladi so bolj občutljivi za diskriminacijo in kršitve človekovih pravic kot starejši državljani EU, zato lahko ukrepajo tako da²⁴:

sodelujejo v priložnostih neformalnega izobraževanja za povečanje sodelovanja v mednarodnih in medkulturnih skupinah, projektih in mobilnosti;

uporabijo obstoječe raziskave javnomnenjskih anket, da zagotovijo dragocene povratne informacije organom ali drugim, s koristnimi priporočili za spremembo in boljše izvajanje nediskriminatorne prakse;

Ostajajo spoštljivi, odprti, empatični in prijazni v vseh vsakdanjih situacijah, saj se največ izkušenj

²¹ <https://www.coe.int/en/web/youth/-/recommendation-on-young-people-s-access-to-rights>

²² <https://fundamentalrightsforum.eu/about/>

²³ <https://www.coe.int/en/web/about-us/values>

²⁴ https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261689/2021-Review-documents_access-to-rights_discrimination.pdf/b1d46a06-7707-3230-954e-97f62ac45475

z diskriminacijo, o katerih poročajo anketiranci, pojavlja na področju izobraževanja in zaposlitve/poklica,

prevzemajo in ozaveščajo o človekovih pravicah in nediskriminacijskih ukrepih, saj je pandemija covid-19 povečala tudi že obstoječe družbene neenakosti.

Če so bile vaše pravice kršene, se lahko in morate obrniti na nacionalni organ za enakost v vaši državi²⁵.

²⁵ https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-national-level-0_en

M1.3. "EVROPSKE ZAPOSLOTVENE, SOCIALNE IN KULTURNE STORITVE ZA MLADINO"

E-MODUL 1: Vključujoče družbe

COHERENT

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Co-funded by
the European Union

European
Commission

Vsebina

POBUDA ZA ZAPOSLOVANJE MLADIH

1. Pobuda za zaposlovanje mladih
2. Kulturne pobude Erasmus+
3. Najboljše prakse

1

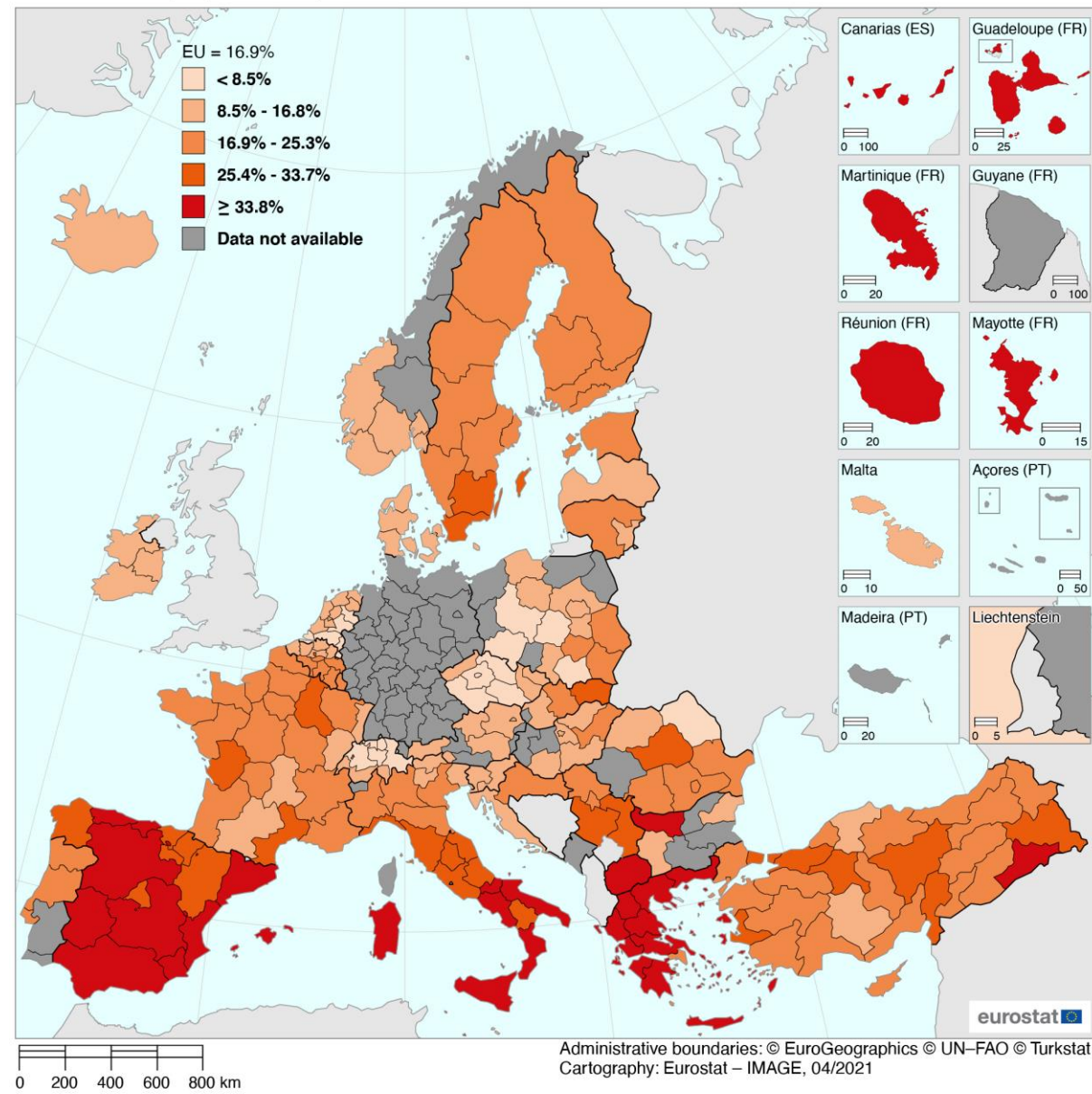
Pobude za zaposlovanje mladih

Glavna načela pobude

- Pobuda za zaposlovanje mladih (YEI) je eden najpomembnejših instrumentov evropske politike za podpiranje ekonomske vključenosti mlajših generacij. Bori se proti prekomerni brezposelnosti mladih.
- Pobuda za zaposlovanje mladih podpira le mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo in ne usposablajo, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in tistimi, ki niso prijavljeni kot iskalci zaposlitve. Na ta način lahko mladi prejmejo ciljno usmerjeno podporo na območjih Evrope, ki se soočajo z najresnejšimi izzivi. S sredstvi pobude se običajno financira ustvarjanje naslednjih priložnosti:
 - poklicno usposabljanje, vajeništvo,
 - pripravništvo,
 - delovna mesta,
 - nadaljnje poklicno usposabljanje.

Youth unemployment rate, 2020 (share of labour force aged 15-24 years, by NUTS 2 regions)

Note: For some regions data are not available due to very low reliability
Source: Eurostat (online data code: ifst_r_lfu3rt)

KAJ JE jamstvo za mlade?

Pobuda za zaposlovanje mladih neposredno podpira izvajanje jamstva za mlade.

V okviru jamstva za mlade bi morale države članice uvesti ukrepe, s katerimi bi zagotovile, da mladi, mlajši od 25 let, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, v štirih mesecih po izgubi zaposlitve ali zaključku študija dobijo kakovostno ponudbo za zaposlitev ali ustrezno priložnost za nadaljevanje študija ali pridobivanje delovnih izkušenj.

European
Commission

Co-funded by
the European Union

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Naloge v skupinah - Pogovorimo se

- V kolikšni meri se v vašem družbenem okolju srečujete z brezposelnostjo mladih?
- Kaj menite vi? Kateri so glavni vzroki za pretirano brezposelnost mladih?
- Katere rešitve se lahko poleg predstavljenih pobud uporabijo v boju proti brezposelnosti mladih?
- Kako bi lahko delodajalci ponudili boljše pogoje za zaposlitev novih diplomantov?

2

Erasmus+ kulture pobude za mlade

Kulturne pobude Erasmus+

- Erasmus+ je najbolj znan program EU, ki podpira izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport ter od leta 1987 ustvarja priložnosti za mednarodno sodelovanje posameznikov in institucij po vsej EU.
- Eden od glavnih ciljev na področju izobraževanja je do leta 2025 vzpostaviti evropski izobraževalni prostor z večjo dostopnostjo in prožnejšimi oblikami mobilnosti.
- V okviru tega sodelovanja ima Erasmus+ dva pomembna podprograma, ki spodbujata socialno in kulturno opolnomočenje evropske mladine:
 - Mladi v akciji
 - Evropska solidarnostna enota

Glavne značilnosti programa Mladi v akciji

Evropska solidarnostna enota - kako deluje?

Dan prostovoljcev

Naloge v skupinah - Pogovorimo se

- Ali ste že kdaj sodelovali v dejavnostih mednarodne mobilnosti/učenja?
- Kaj menite o pomenu programa Erasmus+? Ali je koristen politični instrument za povezovanje evropskih študentov?
- Kaj menite vi? Kako lahko s prostovoljnim delom dosežemo in ohranimo trajnostne rezultate na področju delovanja?

3

Najboljše prakse

Družbeno sodelovanje med estonsko vlado in **estonskim nacionalnim mladinskim svetom** lahko štejejo za tradicionalno uravnoteženo in premišljeno obliko uspešnega institucionalnega sodelovanja. To dokazuje dejstvo, da je vlada vključila estonski nacionalni mladinski svet kot aktivnega partnerja v pripravo prve dolgoročne estonske politične strategije, imenovane "Estonija 2035".

Podobno je ministrstvo za okolje v okviru svoje strukture ustanovilo **Mladinski svet za okolje**. Predstavniki mladinskih organizacij so v sodelovanju z ministrstvom podpisali sporazum, v katerem so poudarili sodelovanje in vključevanje mladih v odločanje ter pomen izboljšanja okoljsko ozaveščenega vedenja med mlajšimi generacijami.

V primeru Finske lahko z vidika socialnega vključevanja mladih in finske uprave za mladinsko delo opredelimo nacionalno mrežo strokovnih centrov (institucionalno ozadje) kot dobro prakso. **Finske mladinske centre** nadzoruje in subvencionira ministrstvo za izobraževanje in kulturo.

Operativna odgovornost teh strokovnih centrov je predvsem razvijanje kakovosti mladinskega dela na nacionalni ravni z dejavnostmi usposabljanja ter opolnomočenjem s strokovnim znanjem in izkušnjami.

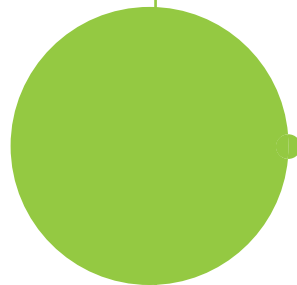
Strokovni centri s svojim delovanjem podpirajo tudi razvoj kakovostnega regionalnega in lokalnega mladinskega dela, saj omogočajo izmenjavo najboljših praks in sodelujejo v procesih mladinskih strategij občin in družbenih organizacij. Prav tako mreža mladinskih centrov zagotavlja varno in odgovorno okolje za številne tabore, tečaje, dejavnosti, usposabljanja in za druge dogodke skozi vse leto.

V Nemčiji je **Berlinski mladinski demokratični sklad** eden najboljših institucionalnih primerov za učinkovito spodbujanje državljanskega udejstvovanja in socialne opolnomočenosti.

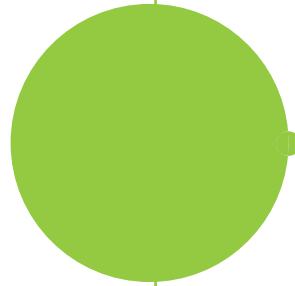
Najpomembnejši cilj organizacije je zagotoviti neposreden finančni prispevek k nadaljnji širitvi demokratičnih struktur, sodelovanju in boju proti desničarskemu ekstremizmu, rasizmu in antisemitizmu v Berlinu. Namenjen je spodbujanju in podpiranju novih projektih idej in projektov, ki jih sprožijo mladi državljani, mladinske organizacije in politično neodvisni družbeni deležniki.

V ta namen sklad vzdržuje tri vrste nepovratnih sredstev (z najvišjimi zneski 15.000 EUR, 3.000 EUR ali 1.000 EUR) za podporo prostovoljnemu delu, spodbujanju sodelovanja mladih in spodbujanju strpnosti z državljansko vzgojo in dogodki za ozaveščanje.

V avstrijski zvezni deželi Vorarlberg se shema podpore za mlade imenuje **Aha Plus**, ki je uradna aplikacija (določena digitalna platforma kot sistem prepoznavanja), ki jo lahko uporabljajo mladi državljani med 12. in 24. letom starosti, ki se kot prostovoljci aktivno vključujejo v organizacije v svoji občini ali v lokalno pobudo.

S to aplikacijo lahko mladi državljani sprožijo in izvajajo koristne prostovoljne dejavnosti – kot je mladinsko delo - ter tako pomagajo lokalnim organizacijam, ki sodelujejo v mreži Aha plus. Prostovoljci v aplikaciji zbirajo točke, ki jih lahko pozneje uradno zamenjajo za več oblik nagrad, kot so vstopnice za koncert, srečanje z znanimi osebnostmi ali zaposlitev mladih v lokalnem podjetju.

OSTANITE NA TEKOČEM!

<http://coherent-project.eu/>

<https://www.instagram.com/coherentproject/?hl=el>

<https://www.tiktok.com/@projectcoherent?lang=en>

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

**M1.3 EVROPSKE ZAPOSLOVNE,
SOCIALNE IN KULTURNE STORITVE
ZA MLADE**

<http://coherent-project.eu/>

*Ta projekt je sofinancirala Evropska komisija
pod GA: 624600-EPP-1-2020-1-SI-EPPKA3-EU-YTH-TOG.
Ta publikacija odraža le stališča avtorjev in sodelavcev,
in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij,
ki jih ta publikacija vsebuje.*

Co-funded by
the European Union

C O H E R E N T

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

	1
M1.3 ZAPOSLOVANJE V EVROPI,	1
SOCIALNE IN KULTURNE STORITVE	1
ZA MLADINO	1
http://coherent-project.eu/	1
1. Pregled vsebine	3
2. Cilj modula in glavni cilji	3
3. Pobuda za zaposlovanje mladih	3
4. Kulturne pobude programa Erasmus+ za mlade	4
5. Najboljše prakse za socialne pobude, ki jih vodi skupnost v EU	6
6. Naloge	9

1. Pregled vsebine

Mladinska politika v EU je primarno v zakonodajni pristojnosti držav članic. Zato lahko Evropska komisija le spodbuja usklajevanje nacionalnih zakonodaj in uvaja nove evropske pobude za spodbujanje socialnih in kulturnih storitev, povezanih z mladimi, na evropski ravni. Zato ima EU na tem področju zgolj podporno vlogo. V skladu s pogodbami EU o financiranju je eden najpomembnejših ciljev na tem področju spodbujanje razvoja mladinskih izmenjav in mladinskih delavcev ter spodbujanje udeležbe mladih v demokratičnem, družbenem in gospodarskem življenju v Evropi. EU je v okviru tega prizadevanja uvedla številne storitve za mlade generacije, da bi podprla njihove zaposlitvene pogoje, kulturne priložnosti in aktivno družbeno udeležbo. Da bi zagotovili boljše razumevanje, bo ta modul usposabljanja podrobno pojasnil načela najpomembnejših evropskih socialnih in kulturnih storitev ustvarjenih za mlade, tako da jih bodo lahko mlajši državljani v prihodnosti uporabljali bolj zavestno in z večjimi koristmi.

2. Cilj modula in glavni cilji

Na podlagi predhodno pojasnenih kontekstualnih vidikov ima ta modul naslednje teoretične in praktične cilje:

- Predstavitev najpomembnejših storitev EU na področju zaposlovanja in kulture, ki podpirajo mlade državljane;
- ozaveščanje mlajših generacij o socialnih storitvah, ki jih podpira EU, in o tem, kako lahko do njih dostopajo;
- zagotoviti jasen pregled nad evropsko mladinsko pobudo in jamstvom EU za mlade, programom Erasmus+ in Evropsko solidarnostno enoto;
- bolje razumeti vzorce najboljših nacionalnih praks in pomen državljskega udejstvovanja mladinskih organizacij in podpornih institucij.

3. Pobuda za zaposlovanje mladih

Skupaj z načeli dokumenta Strategija EU za mlade 2021-2027 je pobuda za zaposlovanje mladih (YEI) eden najpomembnejših evropskih instrumentov politike za podporo ekonomski vključenosti mlajših generacij in s tem za boj proti prekomerni brezposelnosti mladih. Pobuda YEI se je začela izvajati leta 2013, ko so se države članice EU dogovorile, da bodo pomagale socialno ogroženim mladim v regijah z več kot 25-odstotno brezposelnostjo mladih.¹

Zaradi dodatnih sredstev EU, ki so na voljo v okviru Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za rehabilitacijo (REACT-EU), bodo lahko države članice med letoma 2021 in 2023 povečale sredstva za Pobudo za zaposlovanje mladih in za Evropski socialni sklad, z namenom reševanja krize, ki izvira zaradi izbruha epidemije covid-19.

Pobuda za zaposlovanje mladih podpira le mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo in se ne usposablajo, vključno z dolgotrajno brezposelnimi in tistimi, ki niso prijavljeni kot iskalci zaposlitve. Na ta način lahko mladi prejmejo ciljno usmerjeno podporo na območjih Evrope, ki se soočajo z najresnejšimi izzivi. S sredstvi pobude se običajno financira ustvarjanje naslednjih priložnosti:

- poklicno usposabljanje, vajeništvo,
- pripravništvo,
- delovna mesta,
- nadaljnje poklicno usposabljanje.

¹ Evropska komisija: Pobuda za zaposlovanje mladih, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176>

Jamstvo za mlade

Poleg prej omenjenih vidikov Pobuda za zaposlovanje mladih neposredno podpira izvajanje jamstva za mlade (vzpostavljeno leta 2013).² V okviru jamstva za mlade bi morale države članice uvesti ukrepe, s katerimi bi zagotovile, da mladi, mlajši od 25 let, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, v štirih mesecih po izgubi zaposlitve ali zaključku študija dobijo kakovostno ponudbo za zaposlitev ali ustrezno priložnost za nadaljevanje študija ali pridobivanje delovnih izkušenj. Pobuda za zaposlovanje mladih dopolnjuje druge ukrepe na ravni držav članic, zlasti tiste, ki se financirajo iz Evropskega socialnega sklada (ESS) in so namenjeni izvajanju programov jamstva za mlade. Socialni sklad ne podpira le nekaterih ljudi, temveč lahko prispeva tudi k reformi na področju zaposlovanja in izobraževanja ter socialnih sistemov in storitev. Tako skuša Evropska unija - s svojimi omejenimi zakonodajnimi pristojnostmi - povečati socialno vključenost mladih in držav članic, da bi zagotovila uspešnejše socialne storitve za boljšo zaposljivost in opolnomočenje mladih.

Jamstvo za mlade je od svoje ustanovitve dalje ustvarilo nešteto priložnosti za mlade ter dalo močan zagon strukturnim reformam in inovacijam. Večina javnih zavodov za zaposlovanje je zaradi te pobude izboljšala in razširila svoje storitve za mlade.

Približno sedem let po ustanovitvi jamstva za mlade, tik pred izbruhom epidemije covid-19, je bilo v EU približno 1,7 milijona mladih brez zaposlitve, izobraževanja ali usposabljanja. Februarja 2020 je brezposelnost mladih padla na rekordno nizko raven 14,9 %, le nekaj tednov pred uvedbo zaporednih omejevalnih ukrepov EU za zajezitev krivulje okuženosti s covid-19.

Čeprav je vloga izboljšanja makroekonomskega okolja pri teh odličnih statističnih podatkih težko sporna, vse kaže, da je k temu ugodnemu trendu pomembno prispevalo tudi jamstvo za mlade. Več kot 24 milijonov mladih, ki sodelujejo v programu Jamstvo za mlade, je sprejelo ponudbo za zaposlitev, izobraževanje odraslih, pripravništvo ali vajeništvo.³

4. Kulturne pobude programa Erasmus+ za mlade

Erasmus+ je najbolj znan program EU, ki podpira izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport ter od leta 1987 ustvarja priložnosti za mednarodno sodelovanje posameznikov in institucij po vsej EU. Potem ko je v preteklih desetletjih podprl več kot 2,5 milijona študentov, je bilo za programsko obdobje 2021-2027 v proračunu programa odobrenih več kot 26 milijard EUR. V naslednjih sedmih letih program ne bo le bolj vključujoč, temveč še bolj zeleno usmerjen in digitalno naravn.

Eden od glavnih ciljev na področju izobraževanja je do leta 2025 vzpostaviti evropski izobraževalni prostor z večjo dostopnostjo in prožnejšimi oblikami mobilnosti. Program bo odprt za širše in bolj raznolike skupine. Prijavitelje in udeležence čakajo nove projektne priložnosti, program pa bo še naprej podpiral razvoj inovativnih metod ter dajal prednost zelenim in digitalnim rešitvam.

V okviru tega sodelovanja ima Erasmus+ dva pomembna podprograma, ki spodbujata socialno in kulturno opolnomočenje evropske mladine, zato lahko naslednje priložnosti resno upoštevamo pri kulturnem vključevanju mlajših generacij:

Mladi v akciji

Program Mladi v akciji je Evropska unija oblikovala za mlade, da bi mlade Evropejce spodbudila k aktivni državljanski udeležbi, solidarnosti in strpnosti ter jih vključila v oblikovanje prihodnosti Evrope. Program

² Evropska komisija: Okrepljeno jamstvo za mlade, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=en>

³ Evropska komisija: Okrepljeno jamstvo za mlade, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=en>

spodbuja mobilnost mladih državljanov v Evropi in zunaj nje, prispeva k širjenju možnosti neformalnega učenja in medkulturnega dialoga. Poleg tega spodbuja vključevanje in zaposlovanje vseh mladih, ne glede na izobrazbo, socialno ali kulturno ozadje, saj je program Mladi v akciji namenjen vsem.⁴

Cilj programa Mladi v akciji je na evropski ravni odgovoriti na potrebe mlajših generacij od mladostništva do odraslosti (30 let). Z neformalnimi učnimi dejavnostmi pomembno prispeva k pridobivanju številnih kompetenc in spodbujanju aktivne udeležbe v družbi. Program podpira izvajanje medsektorskega pristopa k vsem zadevam, ki zadevajo mlade. Poudarja, da je treba mladim zagotoviti ne le več in enake možnosti na področju izobraževanja, kulture in zaposlovanja, temveč tudi ozaveščati o pomenu aktivnega sodelovanja, socialne vključenosti vseh mladih in solidarnosti.

Spoštovanje kulturne raznolikosti ter boj proti rasizmu in ksenofobiji je prednostna naloga programa Mladi v akciji. S podpiranjem skupnih projektov mladih iz različnih kulturnih, etničnih in verskih okolij želi program spodbujati medkulturno učenje med mladimi, zato morajo mladi državljani, ki sodelujejo, prepoznati medkulturno naravo projekta. Projekt naj bi pripomogel k ozaveščanju in skupnemu razmišljanju o razlikah v vrednotah. Mladim je treba zagotoviti ustrezno podporo, da bi se lahko soočili s stališči, ki odražajo enakost ali diskriminacijo, čeprav z ustreznim spoštovanjem in občutljivostjo. Poleg tega je treba uporabljati medkulturne metode dela, ki mladim omogočajo enakopravno sodelovanje.

Pomembno dejstvo je, da lahko učenci, ki sodelujejo v projektih dejavnosti, pridobijo potrdilo Youthpass, ki je uradni dokument, ki ga izda EU in dokazuje pridobljena znanja udeležencev po opravljenem tekmovanju. Da bi povečali kakovost potrdil Youthpass, Evropska komisija spodbuja nosilce projektov, naj spremljajo učni proces, povezan s projektom, ves čas njegovega trajanja. Razmislek, povratne informacije in vrednotenje, ki so osnova potrdila Youthpass, bodo udeležencem pomagali v praksi izkoristiti njihove pridobljene izkušnje, pripomogli pa bodo tudi k izboljšanju kakovosti projektov.⁵

Podporne dejavnosti - mladinske izmenjave omogočajo skupinam mladih iz različnih držav, da se srečajo in spoznajo kulturo druge države. Skupine lahko skupaj načrtujejo mladinsko izmenjavo na temo skupnega interesa in vrednot. Tako program podpira skupinske projekte, razvite na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni. Spodbuja tudi povezovanje podobnih projektov v različnih državah, da bi okrepili evropskost ter spodbujali sodelovanje in izmenjavo izkušenj med mladimi.

Evropska solidarnostna korporacija

Evropska komisija je v okviru programa Erasmus+ ustanovila novo Evropsko solidarnostno enoto - ESC, ki temelji na nekdanjem programu Evropske prostovoljne službe. ESC podpira mlade, ki želijo opravljati prostovoljno delo v EU in zunaj nje na različnih področjih, od pomoči ljudem v stiski prek zdravstvenih dejavnosti do okoljskih ukrepov. glavni cilj ESC je mobilizirati prostovoljce za izvajanje projektov, ki se ukvarjajo z družbenimi izzivi in oživiljanjem gospodarstva.⁶

Novi program s proračunom v višini več kot 1 milijarde EUR za obdobje 2021-2027 ponuja približno 275.000 mladim državljanom priložnost, da se s prostovoljnim delom ali vzpostavitvijo lastnih solidarnostnih projektov spopadejo s socialnimi in humanitarnimi izzivi. V prvem letu delovanja je za te namene na voljo več kot 138 milijonov EUR. Program bo mladim od prihodnjega leta omogočal tudi prostovoljno sodelovanje v operacijah humanitarne pomoči kjer koli po svetu, s čimer bodo prispevali k reševanju humanitarnih kriz v varnih državah tretjega sveta in spodbujali uspešnost operacij pomoči EU v teh državah.

Nova mreža ECS podpira splošne cilje politik EU ter pomaga organizacijam in mladim pri njihovem uresničevanju. Posebej so izpostavljena štiri področja:

- spodbujanje vključevanja in raznolikosti;

⁴ Erasmus+ Mladi v akciji: <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3327/Salto%20brochure%20web%202018%20feb%20final.pdf>

⁵ Youthpass: <https://www.youthpass.eu/en/erasmusplus/the-programmes/>

⁶ Evropska solidarnostna korporacija: <https://eusolidaritycorps.eupa.org.mt/>

- ozelenitev projektov ter spodbujanje okoljsko trajnostnega in odgovornega ravnanja vključenih posameznikov in organizacij;
- spodbujanje prehoda na digitalne tehnologije s projekti in dejavnostmi, ki razvijajo digitalne spretnosti, digitalno pismenost ter razumevanje tveganj in priložnosti digitalne tehnologije;
- spodbujanje sodelovanja in državljanske udeležbe mladih v demokratičnih procesih.

ECS neposredno zagotavlja finančno podporo organizacijam, ki jo lahko pridobijo na podlagi razpisa za zbiranje predlogov. Mladi, ki želijo sodelovati v takšnih projektih, se morajo registrirati na portalu ECS in se vključiti prek ene od odobrenih organizacij. Portal služi kot platforma za stike med mladimi in organizacijami, ki prejema podporo, ter za izvajanje različnih dejavnosti.

5. Najboljše prakse za socialne pobude, ki jih vodi skupnost v EU

Evropska komisija je na podlagi strategije EU za mlade vzpostavila uradni spletni portal "Načrtovalec prihodnjih nacionalnih dejavnosti", na katerem lahko države članice izmenjujejo nekatere najodličnejše najboljše prakse na področju mladinskih politik in socialnega vključevanja evropske mladine (*samo kratek opomnik: EU ima le omejene zakonodajne pristojnosti na področju socialnih in kulturnih politik, zato imajo države članice največ možnosti odločanja, da prilagodijo svoje nacionalne okvire in storitve glede na svoje posebne zahteve; prav zato je opredelitev najboljših nacionalnih praks tako pomembna, saj ne moremo zagotoviti nobene posebne prakse - razen strategij in direktiv – na ravni skupnosti za spodbujanje socialne ali kulturne vključenosti mladih z manj priložnostmi*). Da bi bolje prikazali družbene pobude za boljše povezovanje, vključevanje in opolnomočenje mladih, bomo v tem delu modula navedli nekaj nacionalnih dobrih praks, da bi prikazali vzorce uspešnih političnih pobud in izvajanja projektov.

Estonija

Družbeno sodelovanje med estonsko vlado in **estonskim nacionalnim mladinskim svetom** lahko štejemo za tradicionalno uravnoteženo in premišljeno obliko uspešnega institucionalnega sodelovanja.⁷ To dokazuje dejstvo, da je vlada vključila estonski nacionalni mladinski svet kot aktivnega partnerja v pripravo prve dolgoročne estonske politične strategije, imenovane "Estonija 2035". V okviru tega sodelovanja je bila skupaj ustanovljena mladinska platforma, imenovana "Mladinski forum 2035", ki je mladim omogočila, da izrazijo svojo vizijo Estonije za leto 2035, s čimer so pomembno prispevali k razvoju strategije "Estonija 2035".

Poleg tega je ministrstvo za izobraževanje in raziskave za nadaljnje spodbujanje dialoga z mladimi deležniki ustanovilo **mladinski svet** v okviru ministrstva. Člani sveta so minister za izobraževanje in raziskave (odgovoren tudi za mladinske zadeve), delegati Estonskega nacionalnega mladinskega sveta, Zveze estonskih šolskih študentskih svetov, Zveze estonskih študentskih sindikatov, Estonske zbornice invalidov in mladinskih organizacij Estonske obrambne zveze - vsi lahko predlagajo točke dnevnega reda za seje sveta, ki potekajo trikrat na leto. Svetu predseduje minister, njegov cilj pa je svetovati ministru glede mladinskih vprašanj, vključno s predlogi in strateškim načrtovanjem.

Podobno je ministrstvo za okolje v okviru svoje strukture ustanovilo **Mladinski svet za okolje**. Predstavniki mladinskih organizacij so v sodelovanju z ministrstvom podpisali sporazum, v katerem so poudarili sodelovanje in vključevanje mladih v odločanje ter pomen izboljšanja okoljsko ozaveščenega vedenja med mlajšimi generacijami.

Kot pozitivna posledica premišljenega vladnega dialoga z zainteresiranimi stranmi na področju mladine je

⁷ Estonski nacionalni mladinski svet: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/estonia/55-national-strategy-to-increase-youth-participation>

bilo v preteklih letih mogoče sprožiti številne pobude za izboljšanje socialne, izobraževalne in kulturne vključenosti mladih državljanov. Dober primer tega pozitivnega procesa je projekt "**Democracy Reloaded**" (2015-2019), ki ga financira program Erasmus+. Cilj projekta je bil vzpostaviti strateški pristop sodelovanja z lokalnimi in regionalnimi javnimi organi pri načrtovanju, razvijanju, ohranjanju in preoblikovanju struktur demokratičnega sodelovanja mladih za dialog, soodločanje in soupravljanje z organizacijo študijskih obiskov in izmenjavo najboljših praks na mednarodni ravni. Na projektu so poleg Estonije sodelovale tudi nacionalne agencije programa Erasmus+ iz Italije, Portugalske, Finske, belgijske francosko govoreče skupnosti, Avstrije in Španije, da bi opredelili poseben sklop kompetenc za vključevanje mladih v občinske procese odločanja. Posledično je bila izvedena strateška raziskava politik, organizirana pa so bila tudi mednarodna usposabljanja in seminarji (eden v Estoniji), da bi izmenjali in razvili prakse in pristope pri vključevanju mladih v procese odločanja v Evropi ter da bi usposobili in opolnomočili nacionalno ekipo ustreznih deležnikov za podporo in razvoj sodelovanja mladih v občinskih sistemih odločanja v nacionalni fazi izvajanja. Zaradi tega sodelovanja so estonske javne institucije in mladinske organizacije bolj opolnomočene, zato se lahko socialna in politika izvajata z ustrežnejšim in bolj usklajenim institucionalnim zaledjem ter bolje usposobljenimi strokovnjaki in mladinskimi delavci na lokalnih ravneh.

Finska

V primeru Finske lahko z vidika socialnega vključevanja mladih in finske uprave za mladinsko delo opredelimo nacionalno mrežo strokovnih centrov (institucionalno ozadje) kot dobro prakso. **Finske mladinske centre** nadzoruje in subvencionira ministrstvo za izobraževanje in kulturo.⁸ Razvoj mladinskega dela v mreži mladinskih centrov poteka v skladu z veljavnim Zakonom o mladini in Nacionalnim programom za mladinsko delo in mladinsko politiko. Operativna odgovornost teh strokovnih centrov v veliki meri obsega razvoj kakovosti mladinskega dela na nacionalni ravni z dejavnostmi usposabljanja ter opolnomočenjem s strokovnim znanjem in izkušnjami.

Strokovni centri s svojim delovanjem podpirajo tudi razvoj kakovostnega regionalnega in lokalnega mladinskega dela, saj omogočajo izmenjavo najboljših praks in sodelujejo v procesih mladinskih strategij občin in družbenih organizacij. Prav tako mreža mladinskih centrov zagotavlja varno in odgovorno okolje za številne tabore, tečaje, dejavnosti, usposabljanja in druge dogodke skozi vse leto. Ker je izkustveno učenje proces učenja skozi izkušnje, natančneje opredeljeno kot "učenje z razmišljanjem o delovanju", mladinski centri posvečajo posebno pozornost izboljšanju spretnosti, znanja in izkušenj, ki jih je primerneje pridobiti zunaj tradicionalnega akademskega učnega okolja.

Izkustveno učenje se osredotoča na učni proces posameznika, ki temelji na štirih glavnih elementih, ki med učno izkušnjo delujejo v neprekinjenem ciklu:

- Konkretna izkušnja
- Reflektivno opazovanje
- Abstraktna konceptualizacija
- Aktivno eksperimentiranje

Vsi finski mladinski centri so v skladu s tem konceptom na odličnem mestu za navdihujoče dejavnosti na prostem. Mladinski centri nudijo varne in privlačne prostore za šolske taborniške skupine. V teh posebnih in sproščujočih pogojih se lahko otroci veliko naučijo o finski kulturi, načinu življenja in naravi ter izboljšajo svoje učenje, timsko delo, samorefleksijo in socialne spretnosti, kar jim bo pomagalo, da bodo samozavestno družbeno sodelovali in se udeleževali. S tem se bo spodbujala tudi socialna vključenost prikrajsane finske mladine. Vsi programi, ki se izvajajo v mladinskih centrih, sledijo metodi neformalnega izobraževanja, ki podpira finski učni načrt in aktivno učenje otrok s skrbnim načrtovanjem in izvajanjem dejavnosti zunaj šolskega okolja. Centri imajo pripravljene programe, ki se naslanjajo na finske vrednote in vzgojo, hkrati pa upoštevajo tudi socialno ozadje vsake skupine. Posledično se otroci s taborniškimi dejavnostmi ali usposabljanji, ki jih zagotavljajo mladinski centri, domov vrnejo s celovitejšimi sposobnostmi za učenje, lepimi spomini in koristnimi izkušnjami, ki jih bodo hranili vse življenje. Zato lahko finske

⁸ Zaključek mladinskih centrov: <https://www.snk.fi/en/>

mladinske centre v današnjem času štejejo za eno najuspešnejših praks v smislu opolnomočenja mladih na Finskem. Ta primer je potrebno zato spodbujati tudi na mednarodni ravni, da bi spodbudili nove ideje in motivacijo tudi v primeru drugih nacionalnih podpornih sistemov.

Nemčija

Mladinski demokratični sklad Berlin

V Nemčiji je **Berlinski mladinski demokratični sklad** eden najboljših institucionalnih primerov za učinkovito spodbujanje državljankega udejstvovanja in socialne opolnomočenosti.⁹ Najpomembnejši cilj organizacije je zagotoviti neposreden finančni prispevek k nadaljnji širitvi demokratičnih struktur, participaciji in boju proti desničarskemu ekstremizmu, rasizmu in antisemitizmu v Berlinu. Njen namen je spodbujati in podpirati nove projektne ideje in projekte, ki jih sprožijo mladi državljani, mladinske organizacije in politično neodvisni družbeni deležniki. V ta namen sklad ohranja tri vrste nepovratnih sredstev (z najvišjimi zneski 15.000 EUR, 3.000 EUR ali 1.000 EUR) za podporo prostovoljnemu delu, spodbujanju participacije mladih in promocijo strpnosti z državljanke vzgojo in dogodki za ozaveščanje.

Odločitev o ocenjevanju in financiranju sprejme "Berlinska mladinska žirija" (organ odločanja sklada), kar mladim in njihovim organizacijam omogoča, da svoje projekte uresničijo v praksi. V skladu z ocenjevalnimi merili se sredstva lahko dodelijo le samoupravnim ali samoorganiziranim mladinskim pobudam, katerih vsebina in cilji imajo vpliv, ki presega lokalne ravni, in ki jih organizirajo samostojno. Po potrebi ali v primeru težav pri izvajanju projekta je mogoče pridobiti tehnično in strokovno podporo strokovnjakov, ki jih zagotovi sklad. V zvezi s cilji organizacije se morajo projektni predlogi osredotočiti na naslednja ključna področja za spodbujanje mladinskega aktivizma in socialne vključenosti:

- Razširitev kontekstov participacije (obzorje)
- Spodbujanje prostovoljnega dela
- Razvoj novih oblik sodelovanja (e-udeležba)
- Spodbujanje raznolikosti in strpnosti
- Politično-zgodovinska (državljanke) vzgoja.

S programi financiranja berlinskega sklada za demokracijo mladih lahko otroci in mladi, ki prejemajo podporo, pridobijo več izkušenj pri aktivnem državljanstvu in oblikovanju demokracije. Z lastno in neposredno udeležbo se učijo in poglobljajo svoje spretnosti pri doživljanju demokracije in dejavnem oblikovanju družbe. V podporo temu udejstvovanju je sklad od svoje ustanovitve leta 2013 odobril približno 70.000 otrokom in mladostnikom, skupni znesek financiranja 2,8 milijona EUR. Kar zadeva obseg projektov, so bile glavne ciljne skupine, ki so jih naslovili, neodvisne javne organizacije, društva in civilnodružbene pobude na področju mladinskega dela, mladinskega društvenega dela in mladinskega socialnega dela, ki so pomembne na lokalni ali državni ravni. Zato je Berlinski mladinski demokratični sklad najvidnejša in najbolj zgledna podporna organizacija v nemški prestolnici na področju mladinske politike in udejstvovanja.

⁹ Mladinski demokratični sklad Berlin: <https://stark-gemacht.de/foerderung/>

Avstrija

Vzporedno s prejšnjo nemško prakso lahko podobno shemo podpore za mlade prepoznamo tudi v zvezni deželi Vorarlberg v zahodni Avstriji. V tem primeru se shema podpore za mlade imenuje **Aha Plus**, ki je uradna aplikacija (določena digitalna platforma kot sistem prepoznavanja), ki jo lahko uporabljajo mladi državljani med 12. in 24. letom, ki se kot prostovoljci aktivno vključujejo v organizacije v svoji občini ali v lokalno pobudo.¹⁰ Z uporabo te aplikacije lahko mladi državljani sprožijo in izvajajo koristne prostovoljske dejavnosti - kot mladinsko delo - za pomoč lokalnim organizacijam, ki sodelujejo v mreži Aha plus. Posledično lahko prostovoljci v aplikaciji zbirajo točke, ki jih lahko pozneje uradno zamenjajo za več oblik nagrad, kot so vstopnice za koncert, srečanje z znanimi osebnostmi ali zaposlitev mladih v lokalnem podjetju. Tako mreža Aha plus mladim članom ponuja preverjen "socialen CV", ki krepi njihove zaposlitvene možnosti na poklicni poti. Poleg priložnosti, ki jih aha plus ponuja mladim, ki so že aktivni v združenju, pa orodje pomaga tudi mladim, ki bi radi opravljali prostovoljno delo, pri iskanju ustreznih nalog za pomoč drugim. V ta namen aplikacija lokalnim organizacijam ponuja možnost, da svoje dejavnosti promovirajo med mladimi. Zaradi uspešne implementacije aplikacije je Aha Plus postala najpomembnejša prostovoljska platforma za mlade (združuje približno 200-250 sodelujočih organizacij in več tisoč prostovoljcev na leto), ki jim daje moč pri družbenem aktivizmu in vključevanju, zato je Aha Plus izjemen primer v mednarodnem merilu, po katerem naj se zgledujejo deležniki mladinske politike.

6. Naloge

Med usposabljanjem se pogovarjajte o naslednjih tematskih vprašanjih:

- V kolikšni meri se v vašem družbenem okolju srečujete z brezposelnostjo mladih?
- Kaj menite vi? Kateri so glavni vzroki za pretirano brezposelnost mladih?
- Katere rešitve se lahko poleg predstavljenih pobud uporabijo v boju proti brezposelnosti mladih?
- Kako bi lahko delodajalci ponudili boljše pogoje za zaposlitev novih diplomantov?
- Ali ste že kdaj sodelovali v dejavnostih mednarodne mobilnosti/učenja?
- Kaj menite o pomenu programa Erasmus+? Ali je koristen politični instrument za povezovanje evropskih študentov?
- Kaj menite vi? Kako lahko s prostovoljnim delom dosežemo in ohranimo trajnostne rezultate na področju ukrepanja?
- Ali poznate kakšno podobno dobro prakso v svoji državi? Predstavite jo/jih!

¹⁰ Aha Plus: <https://www.aha.or.at/plus>

M1.4 "VKLJUČEVANJE MLADIH IZ IZVEN EU"

Spodbujanje solidarnosti v lokalnem okolju
in solidarnosti med državami EU

E-MODUL 1: Vključujoče družbe

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Co-funded by
the European Union

European
Commission

Vsebina

V tem poglavju se bomo naučili več o

- Vključevanju v EU
- Ovirah in izključenosti
- Prihodnjih perspektivah
- Solidarnosti

1

Vključevanje v EU

Migranti in begunci

Priča smo najvišji stopnji razseljevanja v zgodovini. Brez primere je bilo 68,5 milijona ljudi po vsem svetu prisiljenih zapustiti svoje domove. Nekateri so migranti. Nekateri so begunci. V čem je pravzaprav razlika?

GLEJ VIDEO

European
Commission

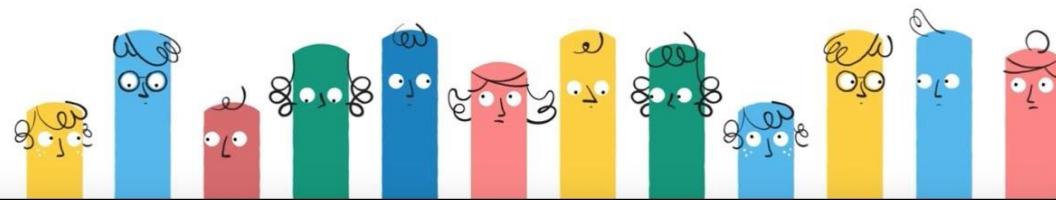

Co-funded by
the European Union

C O H E R E N T
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

**What is the difference
between a **refugee**
and a **migrant**?**

POVEZAVA:

https://www.youtube.com/watch?v=3e08v5GN__s

Dejavnost 1 - Razmislite o...

- Kdaj menite, da so se ljudje začeli seliti?

Čeprav zgodovinarji in arheologi o tem še vedno razpravljajo, naj bi se ljudje iz Afrike prvič preselili pred 60.000-80.000 leti. Migracije so del človeških izkušenj že od najzgodnejših časov.

- Naštejte tri razloge, zakaj se ljudje selijo. Ali menite, da so se razlogi za migracije z leti spremenili?

Mnogi razlogi za migracije so danes enaki kot že stoletja: želja biti z družinskimi člani, iskanje hrane, strehe nad glavo in gospodarskih priložnosti, beg pred vojno ali politično represijo. Migracije so lahko tudi neprostoVOLjne, ko ena skupina z nasiljem izseli drugo.

- Če bi se preselili v drugo državo, na katera vprašanja bi morali pomisliti?

Odgovori so različni, vendar lahko vključujejo: učenje novega jezika ali kulture, pridobitev vizuma, zapustitev družine in prijateljev, iskanje zaposlitve, šole in/ali stanovanja, prevoz domačih živali, prilagajanje na drugačno podnebje/vreme, plačilo in organizacijo selitve, iskanje prevoza v novi državi, zapustitev osebnih stvari ali dostop do storitev.

Kako lahko podprete vključevanje migrantov in beguncev?

Sodelujete lahko na več načinov.

- Najprej preverite "Prispevek mladinskega dela v kontekstu migracij in begunstva", gre za praktično zbirko orodij, v kateri lahko najdete razpoložljive možnosti financiranja.
- Evropski mladinski forum ponuja dobre priložnosti za smiselno sodelovanje na tem področju.
- Prispevajte k lokalnim pobudam, podprite kampanje proti rasizmu, kot sta svetovni dan beguncev 20. junija in kampanja "Brez sovražnega govora". Ali pa preprosto bodite odprti do drugih.

Priložnosti za podporo mladim migrantom in beguncem

Erasmus+

Program Erasmus+ ponuja različna nepovratna sredstva za projekte učne mobilnosti.

Tako lahko na primer organizirate ali sodelujete v mladinskih izmenjavah, ki vključujejo delo z begunci ali migranti. Program Erasmus+ Šport prek razpisa "Šport kot orodje za vključevanje in socialno vključenost beguncev" zagotavlja tudi nepovratna sredstva za lokalne športne projekte, usmerjene v vključevanje beguncev. Najboljše projekte nagrajuje tudi z vsakoletnim podeljevanjem nagrad #BeInclusive EU Sport Awards.

Evropska mladinska fundacija Sveta Evrope prav tako ponuja sredstva lokalnim, nacionalnim in evropskim mladinskim organizacijam. Podpira vse od lokalnih izobraževalnih dejavnosti o človekovih pravicah, dejavnosti ozaveščanja o nediskriminaciji do evropskih projektov o vključevanju, sodelovanju in usposabljanju za mladinske organizacije, ki delajo z mladimi begunci.

Creative Europe

Program EU **Ustvarjalna Evropa** podpira projekte, ki spodbujajo socialno vključevanje, integracijo, medkulturni dialog ter boj proti ksenofobiji in predsodkom. Kultura je lahko sredstvo, ki beguncem in migrantom omogoča, da se srečajo z obstoječimi skupnostmi, z njimi komunicirajo in postanejo del njih.

EUROPEAN SOLIDARITY CORPS

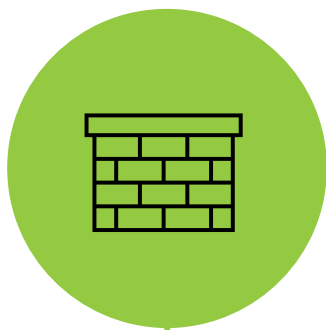
V **evropski solidarnostni enoti** lahko mladi prostovoljno sodelujejo ali delajo v solidarnostnih dejavnostih in/ali oblikujejo lastne solidarnostne projekte v svoji državi ali v tujini. Dejavnosti evropske solidarnostne enote lahko trajajo od dveh do dvanajstih mesecev. Običajno potekajo v državah članicah Evropske unije.

2

Ovire in izključenost

3 stereotipi o migrantih, ki smo jih razblinili s podatki

Prvi stereotip: Zgradite meje in begunska kriza se bo ustavila.

Realnost: Zaradi obupa in vojne morajo ljudje zapustiti svoje izvorne države. Povečanje varovanja in zmanjšanje števila reševalnih ekip pomeni le, da bo na poti v Evropo umrlo še več ljudi. Preberite [zgodbo](#), objavljeno v Spiegel Online, Nemčija (EN).

Drugi stereotip: Begunci so strašljivi

Realnost: V Latviji se ljudje ne bojijo migrantov iz nekdanje Sovjetske zveze. Teh je več kot migrantov z Bližnjega vzhoda in iz Afrike. Dejansko se ljudje bojijo le neznanega. Če želite o tem prebrati več, si oglejte [zgodbo](#), objavljeno v Delfi, Latvija (LV).

Tretji stereotip: Begunci storijo več kaznivih dejanj

Realnost: Ne samo, da ne storijo več kaznivih dejanj, temveč je prišlo do velikega porasta kaznivih dejanj proti beguncem (ugotovljeno po podatkih Die Zeit)! Preberite celotno [zgodbo, ki jo](#) je objavil Dennik N, Slovaška (SK).

Ksenofobija je skrajšen, močan strah in odpor do običajev, kultur in ljudi, za katere se meni, da so čudni, nenavadni, ali neznani. Ksenofobija je močno usmerjena proti migrantom ali beguncem.

Co-funded by
the European Union

European
Commission

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Dejavnost 2 - Delo v skupini

Učence razdelite v skupine in jim razdelite mešane izrezke s ksenofobnimi in neksenofobnimi dejanji ali izrazi (enakomerno porazdeljene). Učencem naročite, naj ksenofobne in neksenofobne izraze nalepijo na list papirja in jih glasno predstavijo.

Ksenofobija	Neksenofobno
"Ta oblačila so tako čudna. Veliko bolje bi se vklopila, če bi se oblačila kot Evropejka."	Naročanje na novice neprofitnih organizacij, ki se osredotočajo na enakost in raznolikost novic, ki vključujejo različne poglede, ideologije itd.
"Tem čudnim začimbam ne zaupam. Ali ne moremo pojesti česa običajnega, na primer sendviča?"	Včasih sem mislila, da je prošnja za azil enostavna, potem pa sem izvedela, da lahko traja več let, kar pomeni, da ljudje ne morejo razmišljati ali načrtovati svoje prihodnosti.
izogibanje trgovinam in podjetjem, kjer nakupujejo "tujci".	"Pozdravljeni, to je moj prijatelj Jing. Pravkar se je preselil iz Hongkonga."
Zavračanje hrane iz drugih kultur, ne da bi jo poskusili.	"Všeč mi je ta hidžab, vendar mislim, da ti modri bolj pristoji. "
"Glede na epidemijo covid-19 in vse ostalo... morda bi morali za nekaj časa preskočiti azijsko hrano. Samo zaradi varnosti. Mislim, nikoli ne veš, morda tam dela nekdo, ki je pravkar prišel s Kitajske, in širi virus."	"Ne dodajte teh začimb. Ko sem jih poskusila v Indiji, sem se počutila slabo. Mislim, da niso dobre za mojo prebavo. "
...lahko bi dodali še več	...lahko bi dodali še več

3

Prihodnje perspektive

22-letni Mohammed Bashir Sheik, samouk, ki se je izučil za spletnega oblikovalca in živi v Dadaabu, sodeluje pri časopisu, ki ga izdajajo begunci v taboriščih.

Fotografija: Piers Benatar/Panos Pictures

Mohammed Bashir Sheik je bil star štiri leta, ko je pred 18 leti z mamo in sestro prispel v begunsko taborišče Dadaab. Nikoli ni zapustil Dadaaba, največjega begunskega kompleksa na svetu, vendar ga to ni ustavilo pri učenju ustvarjanju in gostovanju spletnih strani, ustanavljanju majhnih podjetij in učenju drugih, kako uporabljati računalnike. Kadar ne dela intervjujev z ljudmi za časopis, ki izhaja v taborišču, ga običajno najdemo v laboratoriju za mladinsko informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (IKT) Hag v kotu taborišča Ifo2, ki je podaljšek Hagadera, enega od treh taborišč, ki sestavljajo obsežen kompleks Dadaab.

Za spletno oblikovanje zasluži približno 800 dolarjev na projekt, za spletno gostovanje pa do 300 dolarjev na mesec. V začasni menzi v taborišču je odprl tudi trgovino, v kateri prodaja živila in pisarniški material.

"Od prijatelja sem si izposodil 300 dolarjev za nakup domene pri podjetju iz ZDA in kmalu sem začel poslovati," pravi.

POVEZAVA: <https://youtu.be/hP8AyjmUA0Y>

Anan Jakich ni bilo lahko priti v Nemčijo kot begunki. V Siriji je delala kot gradbena inženirka, a nenadoma ni mogla več opravljati tega dela. Toda Anan je bila odločena, da si bo ustvarila življenje in se usposobila za delo, ki jo bo navdihovalo in motiviralo.

Leta 2018 je postala prva ženska, ki se je pridružila ReDI-jevemu programu Digital Women's Programme, v okviru katerega potekajo številni tečaji, namenjeni izključno ženskam, da bi se več žensk seznanilo s tehnologijo.

Dejavnost 3 - Hitri kviz

Ime igralcev,
glasbenikov,
poslovnežev,
politikov
ali drugih znanih oseb,
ki so bili nekoč
migranti ali begunci

Co-funded by
the European Union

European
Commission

COHERENT
CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

Ali veste, da so bili ti slavni ljudje nekoč begunci?

Bob Marley - slavni glasbenik, ki je z Jamajke pobegnil v Miami, za tem, ko je bil med političnim nasiljem ustreljen.

Rita Ora - pevska je kot dojenček prišla v Veliko Britanijo kot begunka s Kosova,

Freddie Mercury - pevec skupine Queen, ki je leta 1964 iz Zanzibarja pobegnil v Anglijo.

Igralka **Mila Kunis** je leta 1991 prišla v Los Angeles iz Ukrajine z verskim begunskim vizumom.

Pevka **Regina Spektor** se je rodila leta 1980 v Sovjetski zvezi. Ko je bila stara devet let, je njena družina pobegnila iz Moskve v Združene države Amerike.

**V svoji državi
poiščite vsaj
dva!**

4

Solidarnost

Dejavnost 4 - Razprava

SEZNANITE SE Z MITI IN DEJSTVI O PROSTOVOLJSTVU

Ste že kdaj delali kot
prostovoljci? Bi si to želeli?
Kako je videti dan
prostovoljca?
Kako lahko prostovoljno delate
v tujini in doma?

Kako praktimirati solidarnost?

IZOBRAŽUJTE SE.
Naučite se aktivno poslušati.
Opazujte dinamiko moči in privilegijev.

PRAKTICIRAJTE ODGOVORNOST.
Vadite, kako reči "ne vem". Osredotočite se na rezultate svojih dejanj in ne na svoj namen.

IZOBRAŽUJTE SVOJE SKUPNOSTI. Uprite se stereotipom in priznajte zatiralske zgodovine v vaših skupnostih in zunaj njih.

OPOLNOMOČITE DRUGE SKUPNOSTI
Pri komunikaciji potrjujte identitete, kot sta pravilna izgovorjava imen in spoštovanje zaimkov.

UKREPAJTE.
Opravljajte prostovoljno delo v organizacijah, ki jih vodi in podpira skupnost.

OSTANITE NA TEKOČEM!

<http://coherent-project.eu/>

<https://www.instagram.com/coherentproject/?hl=el>

<https://www.tiktok.com/@projectcoherent?lang=en>

CIRCLE OF YOUTH FOR THE EUROPE WE WANT

M1.4 VKLJUČEVANJE MLADIH IZ IZVEN EU

<http://coherent-project.eu/>

*Ta projekt je sofinancirala Evropska komisija
pod GA: 624600-EPP-1-2020-1-SI-EPPKA3-EU-YTH-TOG.
Ta publikacija odraža le stališča avtorjev in sodelavcev,
in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij,
ki jih ta publikacija vsebuje.*

Co-funded by
the European Union

KAZALO VSEBINE

M1.4 VKLJUČEVANJE	1
MLADIH IZ IZVEN EU	1
1. Vključevanje mladih iz držav zunaj EU: pregled	3
2. Cilj modula in glavni cilji	3
3. Vključevanje v EU	3
4. Ovire in izključenost	5
Pravne in upravne ovire	5
5. Prihodnje perspektive	6
Izobraževanje se ne konča pri 16 ali 18 letih.	6
6. Načelo solidarnosti	7

1. Vključevanje mladih iz držav zunaj EU: pregled

Ta e-modul predstavlja koristen vpogled v vključevanje mladih iz držav zunaj EU, spodbujanju solidarnosti v lokalnem okolju in solidarnosti med državami EU, zajema kontekst EU in nacionalne ravni glede vključevanja migrantov in beguncev ter pojasnjuje vlogo EU v tem procesu. Poleg tega ta e-modul obravnava ovire, s katerimi se soočajo mladi begunci, prosilci za azil in migranti, ter kako solidarnost prispeva k premagovanjem le-teh.

Porazdelitev poglavij v okviru vključevanja mladih iz držav zunaj EU:

- M1.4.1 Vključevanje v EU
- M1.4.2 Ovire in izključevanje
- M1.4.3 Prihodnje perspektive
- M1.4.4 Načelo solidarnosti

2. Cilj modula in glavni cilji

Mladi prejmejo pregled teme: Vključevanje mladih iz držav zunaj EU, spodbujanje solidarnosti v lokalnem okolju in solidarnosti med državami EU.

Cilji:

- Seznaniti učence z načinom vključevanja mladih migrantov in beguncev ter njihovimi perspektivami v EU.
- Podati pregled o solidarnosti in aktivnem državljanstvu na nacionalni in evropski ravni.

3. Vključevanje v EU

V zadnjih letih, zlasti od leta 2015 naprej, so se evropske države soočale s prilivom migrantov in beguncev brez primere. Ta realnost prinaša nove izzive, ki zahtevajo medsektorske celostne odzive, pri čemer ima mladinsko delo ključno vlogo pri spodbujanju vključevanja, integracije in socialne kohezije na kratki, srednji in dolgi rok.

V EU-27 so bili več kot štiri od petih (83 %) prvih prosilcev za azil leta 2015 stari manj kot 35 let, tisti, stari od 18 do 34 let, pa so predstavljali nekaj več kot polovico (53 %) vseh prvih prosilcev. Skoraj 29 % (3 od 10 prosilcev) je bilo mladoletnih - starih manj kot 18 let¹. Takšna starostna porazdelitev je bila značilna za skoraj vse države članice EU. Zato bi moral biti razvoj rešitev za vključevanje in integracijo neevropske mladine prednostna naloga organov, mednarodnih organizacij in civilne družbe, zlasti mladinskega sektorja.

Vir: <https://unsplash.com/photos/LjqARJaJotcbox-5408920/>

¹ europa.eu. (n.d.). Položaj migrantov in beguncev v Evropi | Evropski mladinski portal. [na spletu] Dostopno na: https://europa.eu/youth/get-involved/your-rights-and-inclusion/situation-migrants-and-refugees-europe_en.

Razumevanje razlike med begunci, prosilci za azil in migranti

- ⇒ **Begunci** so ljudje, ki bežijo pred oboroženimi spopadi ali preganjanjem. V državi gostiteljici so priznani kot begunci na podlagi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodnosti, politike ali pripadnosti določeni družbeni skupini. Po podatkih UNHCR je bilo konec leta 2018 na svetu 25,9 milijona beguncev. V EU Direktiva o pogojih določa smernice za dodelitev mednarodne zaščite tistim, ki jo potrebujejo.
- ⇒ **Prosilci za azil** so ljudje, ki trdijo, da so begunci, vendar jim status begunca še ni bil priznan. Trenutno morajo za zaščito zaprositi v prvi državi EU, v katero vstopijo. Status begunca ali drugo obliko mednarodne zaščite dobijo šele, ko nacionalni organi sprejmejo pozitivno odločitev. To pomeni, da vsak prosilec za azil ne bo priznan kot begunec. Leta 2018 so države EU odobrile zaščito skoraj 333.400 prosilcem za azil.
- ⇒ Po drugi strani pa se **migranti** običajno ne odločajo za selitev zaradi neposredne grožnje ali preganjanja, temveč predvsem zato, da bi izboljšali svoje življenje: našli delo, iskali boljše izobrazbo, se združili z družino. Begunce ščiti mednarodno pravo, zlasti Konvencija o beguncih iz leta 1951, medtem ko nacionalne vlade obravnavajo migrante v skladu z lastnimi zakoni in postopki o priseljevanju².

Kakšna je vloga EU?

Leta 2019 je bila objavljena nova evropska strategija za mlade. Cilj strategije je približati EU mladim in pomagati reševati problematiko, ki zadeva mlade. Glavni cilj strategije je opolnomočenje mladih in krepitev njihove odpornosti s poudarkom na treh področjih ukrepanja pod naslovi Vključevanje, Povezovanje in Opolnomočenje. Posebni cilj #3 vključujoče družbe se osredotoča na omogočanje in zagotavljanje vključevanja vseh mladih v družbo, zlasti v zvezi z migranti v EU. V zvezi s temo migracij, ki se pogosto osredotoča na begunce in prosilce za azil, je pomembno, da EU obravnava varnostna vprašanja ter sprejme učinkovit pristop k beguncem in migracijam. Pomembno je ustvariti več interakcij med skupnostmi na družbeni ravni (zlasti med migranti in ne-migranti), marginalizirani mladi pa morajo imeti večjo vlogo v kulturi, športu in civilni družbi. Poleg tega mora EU zagotoviti tri osnovne potrebe mladih migrantov: jezikovno izobraževanje, dostop do zdravstvene oskrbe in dostop do šolanja.

Kako se to izvaja?

"Vključevanje ni stvar politične korektnosti. Je ključ do rasti." - Jesse Jackson

Evropska komisija podpira doseganje teh ciljev s posebnimi načrti, strategijami in programi. Nekateri od njih omogočajo mladim migrantom in nemigrantom, mladinskim delavcem ali skupnostim, da prostovoljno ali s projektnimi dejavnostmi sodelujejo pri aktivnostih. Tak je na primer program Erasmus+ in dejavnosti, ki jih podpira na področju mladine. Od leta 2015 program Erasmus+/mladi sledi tudi "Pariški deklaraciji", ki spodbuja aktivno državljanstvo in evropske vrednote s pomočjo formalnega, neformalnega in priložnostnega

izobraževanja.

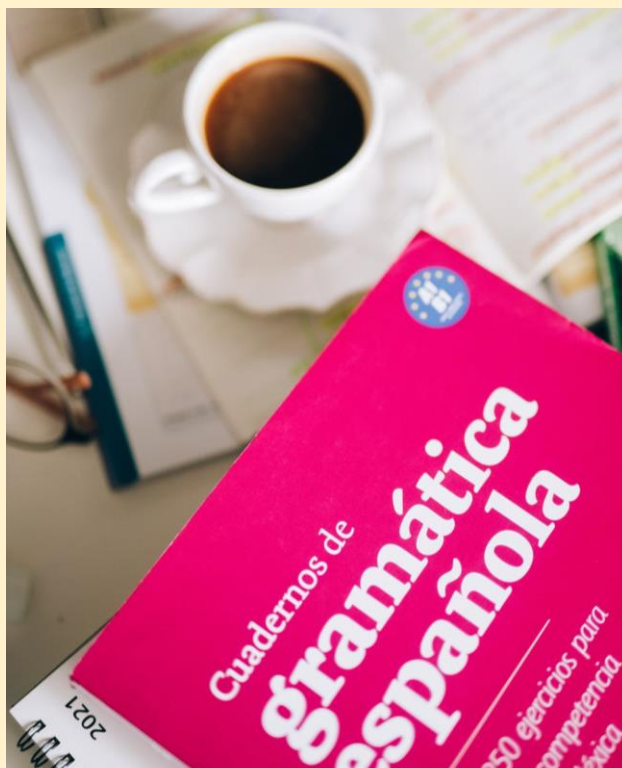
² Evropska komisija. (2022). Prožnost in odpornost. [na spletu] Dostopno na: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum/flexibility-and-resilience_en.

4. Ovire in izključenost

Mladi priseljenci se pri prilagajanju na državo gostiteljico lahko soočijo z vrsto ovir. Te so med seboj tesno povezane in če se z njimi ne spoprimejo učinkovito, lahko povečajo tveganje izključenosti in marginalizacije. Iste ovire mlade državljane tretjih držav odvrtaajo od sodelovanja v izobraževalnem procesu, ki je bistvenega pomena za njihovo nadaljnje vključevanje.

Učenje jezika države gostiteljice

Prvič, mladi priseljenci in begunci se morajo naučiti jezika države gostiteljice. To je glavna ovira, ki jo morajo mladi priseljenci in begunci premagati, da bi lahko sodelovali v različnih vrstah organizacij, kot so mladinske organizacije. Učenje jezika nove države je temeljnega pomena, saj mladim odpira vrata do vključevanja in je nujen pogoj za uspešno vključitev v organizacije na področju mladine, na trgu dela ali v izobraževalnem sistemu. Razumevanje novega jezika omogoča mladim državljanom iz tretjih držav lažje vključevanje v praksi, poleg tega pa je tudi temelj za njihovo kulturno vključevanje. Dodatno je poskus razumevanja in pogovora v jeziku države gostiteljice pomemben za dobre odnose med mladimi državljani tretjih držav in domačim prebivalstvom.

Vir: <https://www.pexels.com/photo/keurig-hot-cafe-escapes-cafe-caramel->

Pravne in upravne ovire

Pravne ovire, vključno s pomanjkanjem jasnih določb o obveznem izobraževanju za otroke v sprejemnih centrih, za otroke brez dovoljenja za prebivanje ali statusa mednarodne zaščite ali pravne določbe o obveznem izobraževanju, lahko omejujejo dostop do izobraževanja za otroke zunaj določene starosti³. Pravne določbe o dostopu do izobraževanja za novo prispelle begunske in migrantske otroke in mladostnike se lahko od regije do regije tudi zelo razlikujejo. Poleg tega pogosto ni zakonskih določb o tem, kako naj se oceni stopnja izobrazbe otrok in mladostnikov ter jih razvrsti v šolske razrede.

Upravni izzivi vključujejo neprilagodljive roke za prijavo, zahteve glede prebivališča in druge osebne dokumentacije, daljše čase bivanja v centrih za prvi sprejem, kjer vpis v šolo ni obvezen. Takšni izzivi so še bolj izraziti, ko gre za predšolsko vzgojo, srednješolsko izobraževanje in poklicno usposabljanje. Tudi pogoste selitve beguncev in migrantov iz ene vrste nastanitve v drugo, oddaljenost in prevoz do šol, stroški šolskih potrebščin, nezadostno obveščanje otrok in njihovih družin o postopkih in razpoložljivih storitvah itd. lahko resno vplivajo na vpis v šolo in njeno obiskovanje.

³ DOSTOP DO IZOBRAŽEVANJA ZA OTROKE BEGUNCEV IN MIGRANTOV V EVROPI. (n.d.). [na spletu] Dostopno na: <https://www.unhcr.org/neu/wp-content/uploads/sites/15/2019/09/Access-to-education-europe-19.pdf>.

Stereotipi in presojanje

Stereotipi lahko vodijo v diskriminacijo, predsodke in ustrahovanje, saj so otroci begunci in migranti obravnavani kot drugačni, učitelji pa niso vedno dovolj usposobljeni za spodbujanje multikulturalnosti in odprtosti do različnosti. Šolske ustanove ali ustanove za neformalno izobraževanje pogosto ne nudijo pomoči učiteljem ter otrokom beguncem in migrantom, ki imajo morda težave s koncentracijo in učenjem zaradi stresa in travm nabranih v državah izvora, med tranzitom ali na cilju. Te so lahko povezane tudi s postopki združevanja družin in azilnimi postopki, ki še niso zaključeni, ter z velikimi razlikami med izobraževalnimi sistemi.

Vir: <https://www.pexels.com/photo/fashion-man-love-people-4728682/5408920/>

5. Prihodnje perspektive

Izobraževanje se ne konča pri 16 ali 18 letih.

"Pozni učenci", tj. učenci, ki šele proti koncu obveznega šolanja ali po njem odkrijejo svoje ambicije in možnosti, so med otroki priseljenci pogostejši kot med njihovimi domačimi vrstniki, saj imajo na splošno težji začetni položaj in ker jim šolske razprave običajno ne pripisujejo enakih potencialov kot njihovim vrstnikom po rodu. Morda obstajajo torej dobri razlogi za to, da njihove izobraževalne kariere dobijo zagon šele v poznejših obdobjih. Postopne kariere v visokošolskem izobraževanju so lahko veljavna alternativa neposredni poti po akademski stezi. Medtem ko se starostne meje za obvezno izobraževanje pogosto ne uporabljajo pretirano strogo, pa lahko pomenijo precejšnjo razliko, kadar novo prispele mlade vključimo v obstoječi sistem ali, kot se pogosto dogaja pri starejših od 18 let, jim dostop sploh ni onemogočen. Zaradi pritiska gospodarskega sektorja, zlasti na področju poklicnega izobraževanja, so se starostne omejitve pred kratkim uporabljale manj strogo kot prej, kar je odprlo veliko možnosti tudi za mlade odrasle begunce, da vstopijo na trg dela prek vajeništva.

Zakonodaja o tujcih in azilu ne sme prevladati nad perspektivami izobraževanja in dela

V preteklih desetletjih so bili zakoni o tujcih in azilu redno strogi. To je povzročilo resne ovire pri izobraževalnih perspektivah in možnostih za delo. Tudi dober uspeh v šoli ali ponujeno vajeniško mesto sta bila le redko dovolj, da bi sama po sebi upravičila varnejši status - v nasprotju z interesi prizadetih mladih, pa tudi delodajalcev in šol. Hkrati vse ciljne države beguncev in priseljencev v Evropi potrebujejo mlade - kot delovno silo, kot bodoče visokokvalificirane talente in kot davkoplačevalce -, zato se ponujanje statusa rezidenta na podlagi dostopa do poklicnega usposabljanja ali visokošolskega izobraževanja lahko šteje za trojno zmago.

6. Načelo solidarnosti

"Ne moreš vedno zahtevati solidarnosti od drugih, sam pa je ne pokažeš." - Martin Schulz

Temelji združene Evrope so bili postavljeni na temeljnih idejah in vrednotah, ki jih podpirajo tudi države članice in ki jih operativne institucije skupnosti uresničujejo v praksi. Te priznane temeljne vrednote vključujejo zagotavljanje trajnega miru, enotnosti, enakosti, svobode, varnosti in solidarnosti. Načelo solidarnosti Evropske unije je temeljno načelo, ki temelji na enakopravni in pravični delitvi prednosti, tj. blaginje, in bremen med članicami⁴.

Kaj je solidarnost?

Solidarnost je predvsem relacijski koncept: ne gre v prvi vrsti za lastne interese posameznikov ali rezultate distributivnih procesov, temveč za vrsto odnosov, ki so potrebni med posamezniki, da se ohrani nedotaknjeno tkivo sodobne družbe. Ti odnosi bi morali imeti v sebi vgrajeno zavest o temeljnem pomenu medsebojne skrbi in, po propadu mehanične solidarnosti, zavezanosti k nenehnim procesom razmisleka. Za zaključek:

- To pomeni, da je treba pojem solidarnosti vedno uporabljati v povezavi z argumenti pravičnosti: ni solidarnosti brez pravičnosti.
- Spodbujanje solidarnosti vključuje prizadevanja za artikulacijo specifičnih problemov, potreb in identitet tistih, ki so zamišljeni kot predmet solidarnosti: prisluhniti moramo potrebnim solidarnosti in se z njimi pogovarjati.
- Takšno prizadevanje vključuje kritičen pregled trenutnih besednjakov o opredelitvi problema, razlagi potreb in izražanju identitete⁵.

Evropska solidarnost: več ravni

Evropska solidarnost lahko poteka na več ravneh (lokalni, regionalni, nacionalni, EU) in se lahko nanaša na različne akterje, ki izražajo solidarnost, vključno z državljani, politiki, institucijami in državami članicami. Evropsko solidarnost lahko razdelimo v več kategorij.

Nekatere od najpomembnejših kategorij so:

- **Fiskalna solidarnost** je npr. podpora državljanov pri finančni pomoči drugim državam članicam EU.
- **Solidarnost socialnih držav**, je npr. podpora "tistim v stiski - brezposelnim, bolnim in starejšim - ne glede na to, kje v EU živijo", s ciljem zmanjšati socialne neenakosti med evropskimi državljani.

Nacionalna solidarnost

Nacionalna solidarnost na svetovni ravni je rezultat pristopa, ki se osredotoča na varnostne mehanizme, nadomestila in spodbujanje socialno ranljivih skupin prebivalstva za njihovo opolnomočenje in povrnitev njihovega človeškega dostojanstva. Njena naloga je, da se razvije v platformo, na kateri javne in

⁴ Načelo solidarnosti. (n.d.). Pridobljeno s spletišča Eurofound: <https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/industrial-relations-dictionary/solidarity-principle>.

⁵ www.sciencedirect.com. (n.d.). Solidarnost - pregled | ScienceDirect Topics. [online] Dostopno na: <https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/solidarity>.

paradržavne uprave, dvostransko in večstransko sodelovanje, civilna družba, zasebni sektor in ciljno prebivalstvo združujejo pravna, institucionalna, tehnična, finančna, socialna, kulturna in gospodarska sredstva za izkoreninjenje socialne izključenosti, revščine in negotovosti, ranljivosti, v enem svetu⁶.

Nacionalna solidarnost se predstavlja kot celota pobud, stališč in dejavnosti, organiziranih in racionaliziranih tako na vladni ravni kot na ravni vsakega posameznika, da bi pomagali družbenim skupinam, ki so se znašle v hudih stiskah in ne morejo rešiti nepredvidenih situacij, ki bi jih brez podpore preplavile.

Na nacionalni ravni stanje solidarnosti odraža kakovost in celovitost odnosov med oblikovalci politik, znanstveno in javno skupnostjo ter prebivalstvom.

V Evropi so bili sprejeti različni modeli vključevanja priseljencev, od asimilacije, multikulturalizma, modela rasnih odnosov, integracije in socialne kohezije. Na razvoj modela vključevanja v posameznih državah so vplivale njihove posebnosti gospodarske in politične zgodovine, vključno s kolonializmom, povojnimi gospodarskimi razmerami, zgodovinskim rasizmom, oblikami izgradnje države in državljanstva. Čeprav nekatere države uporabljajo kombinacijo modelov, se trenutno vsi modeli vključevanja spreminjajo, čeprav se številne države odločajo za model "integracije".

Evropska solidarnost

V skladu z zgoraj omenjenim delovnim dokumentom parlamenta lahko solidarnost na ravni EU razdelimo v dve kategoriji:

- **Notranja solidarnost**, ki se nanaša na solidarnost med državami članicami, med Evropsko unijo kot celoto in njenimi državami članicami ali med državljani EU in državljani tretjih držav, ki se nahajajo v EU.
- **Zunanja solidarnost**, ki se nanaša na solidarnost EU do ljudi v tretjih državah, ki bežijo pred vojno, preganjanjem, lakoto ali nasilnimi konflikti v svoji izvorni državi, in solidarnost s tretjimi državami, ki trenutno sprejemajo veliko število beguncev, ki bežijo pred vojno, preganjanjem in lakoto v sosednjih državah⁷.

Vir: <https://unsplash.com/photos/8Yw6tsB8tnc>

Migracije so zapleteno vprašanje z mnogimi vidiki, ki jih je treba pretehtati. Varnost ljudi, ki iščejo mednarodno zaščito ali boljše življenje, skrbi države na zunanjih mejah EU, ki jih skrbi, da bodo migracijski pritiski presegle njihove zmogljivosti, in ki potrebujejo solidarnost drugih. Ali skrbi drugih držav članic EU, ki jih skrbi, da v primeru nespoštovanja postopkov na zunanjih mejah njihovi nacionalni sistemi za azil, vključevanje ali vračanje ne bodo sposobni obvladovati velikih tokov.

Novi pakt o migracijah in azilu, ki bo predlagan septembra 2020, naj bi gradil zaupanje ter vzpostavil novo ravnovesje med odgovornostjo in solidarnostjo.

⁶ Pornschlegel, S. (n.d.). Kredit: PIXABAY. [online] Dostopno na: https://epc.eu/content/PDF/2021/EU_solidarity_IP.pdf.

⁷ Goldberg, A.C., Gattermann, K., Marquart, F., Brosius, A. in de Vreese, C.H. (2021). Evropska solidarnost v času krize: vloga informacij in uporabe medijev. *West European Politics*, 44(5-6), str. 1314-1328.

Pakt želi zagotoviti:

- Večje zaupanje, ki ga spodbujajo boljši in učinkovitejši postopki (gotovost in zaščita za migrante in begunce, učinkovito delovanje sistema in verodostojna uporaba pravil).
- Dobro upravljane schengenske in zunanje meje (ponovna vzpostavitev vseh prednosti schengenskega območja, sodobno in hitro upravljanje zunanjih meja ter evropski pristop k iskanju in reševanju na morju).
- Učinkovito solidarnost (stalna, učinkovita solidarnost z državami članicami s številnimi prihodi državljanov iz tretjih držav, skupno evropsko upravljanje azila in migracij ter solidarnost in kolektivna odgovornost za izkrcane osebe).
- Spretnosti in talente (privabljanje talentov, ki jih potrebujemo, razvoj zakonitih poti v Evropo in podpora vključevanju v lokalne skupnosti).
- Skupno ukrepanje za poglobitev mednarodnih partnerstev (podpora drugim državam, ki sprejemajo begunce, in skupnostim gostiteljicam, ustvarjanje gospodarskih priložnosti blizu doma, zlasti za mlade, boj proti tihotapljenju migrantov, izboljšanje vračanja in ponovnega sprejema, pospešitev prostovoljnega vračanja in pomoč pri ponovnem vključevanju ter razvoj urejenih poti za zakonite migracije).
- prožnost in odpornost (načrt pripravljenosti in kriz ter učinkovito odzivanje na krize).

Aktivno državljanstvo kot bistvena sestavina solidarnosti

Obstajajo različni pogledi in perspektive ter veliko možnosti za nesoglasja o tem, kaj pomeni biti "aktiven državljan" in kaj lahko aktivno državljanstvo pomeni za ljudi in oblikovalce politik.

Področja, v katerih lahko sodelujejo aktivni državljanji, so na splošno naslednja:

- **Državlјanska udeležba:** gre za medsebojno sodelovanje ljudi pri uresničevanju njihovih ciljev in interesov. Vključuje sodelovanje v združenjih prebivalcev, športnih klubih, verskih skupinah itd.
- **Državlјansko udejstvovanje:** običajno se nanaša na bolj formalne načine sodelovanja javnosti v procesu upravljanja. To lahko poteka prek skupin uporabnikov, državlјanskih žirij, državlјanskih guvernerjev, neizvršnih članov upravnih odborov, svetovalnih skupin itd.

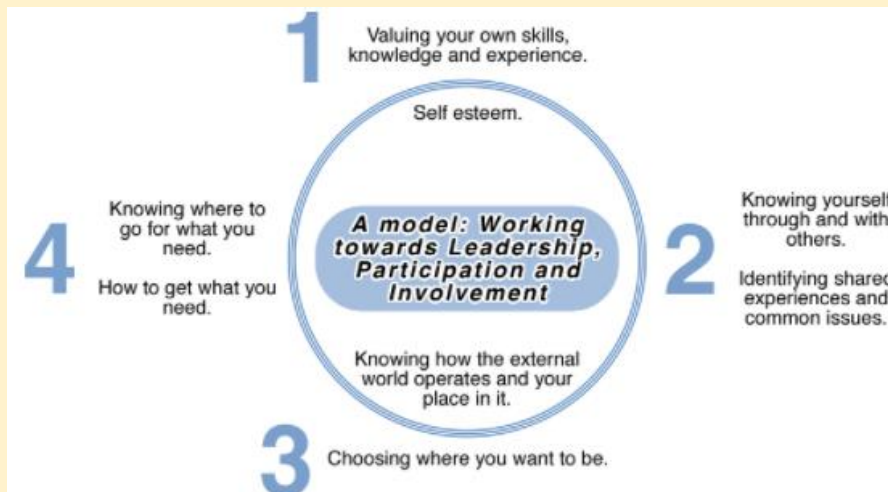
Da bi ljudem omogočili, da začnejo prepoznavati svoj potencial za solidarnost in sodelovanje, so po našem modelu potrebne štiri bistvene sestavine. Vsaka od njih predlaga posebne učne rezultate, ki skupaj ustvarjajo pogoje za samozavest in aktivnost ljudi v javnem prostoru.

- **Cenite svoje sposobnosti**

Pri tem je poudarek na delu s posamezniki, bodisi v smislu krepitve samozavesti, potrjevanja življenjskih izkušenj ali razvijanja praktičnih veščin, na primer veščin predstavljanja, javnega nastopanja, vodenja sestankov, oblikovanja proračuna, načrtovanja, obvladovanja težavnih situacij, večje asertivnosti. Na splošno so to lahko temelji za večjo samozavest ter sprejemanje lastne vrednosti in izkušenj.

- **Spoznajte sebe skozi druge in z njimi**

Na tej stopnji lahko razmislimo o lastnem položaju v povezavi s širšim kontekstom izkušenj žensk. To je priložnost, da osmislimo dejavnike, ki oblikujejo naša življenja, na primer izobrazbo, vero, družino, materinstvo, spolnost, razred, raso, ekonomsko odvisnost. Na tej točki spoznamo, da smo kljub številnim skupnim izkušnjam produkt naših posebnih in raznolikih kultur, okolij in tradicij. Če se naučimo ceniti sebe in pristno komunicirati z drugimi, smo v boljšem položaju, da razvijemo mrežo podpore in se spoprimemo z neizogibnimi konflikti ter si skupaj prizadevamo za pozitivne spremembe.

- **Spoznajte delovanje zunanjega sveta in se odločite, kje želite biti.**

Da bi lahko izvedli spremembe in dosegli, da se naš glas sliši, moramo vedeti, kako sistem deluje: kako so vzpostavljene strukture odločanja, kako te strukture delujejo, kdo je vključen, kakšna je njihova odgovornost, kdo ima v danih razmerah moč. To pomeni, da moramo poznati lokalne, nacionalne in mednarodne strukture, ki vplivajo na naša življenja. Če nam je jasno, kakšno je naše mesto v sistemu; kot volivec, potrošnik, državljan, začnemo jasneje razumeti svoje pravice in odgovornosti. Ko imamo to znanje, se lahko odločimo, kje želimo biti in kakšne vloge želimo imeti, na primer izvoljeni član, šolski ravnatelj, poslanec, sodnik, član državljanskega odbora.

- **Vedite, kam iti, da bi dobili, kar želite.**

Da bi dosegli spremembe, moramo izraziti svoj glas, prositi ljudi za informacije in vedeti, kako od posameznikov in organizacij dobiti, kar želimo. To lahko vključuje pogajanja, kampanje, lobiranje - ali pa, da smo preprosto bolj samozavestni!